

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 03/L- 146

O POREZU NA DODATU VREDNOST

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O POREZU NA DODATU VREDNOST

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Svrha

Ovim zakonom uređuje se sistem poreza na dodatu vrednost (PDV) na teritoriji Republike Kosovo.

Član 2
Definicije

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **PAK** - Poreska administracija Kosova.

1.2. **PDV**- porez na dodatu vrednost koji obuhvata apliciranje opšti porez u potrošnji za robu i usluge, koji je tano proporcionalan sa cenom robe i usluga. PDV se izračunava sa ovom cenom prema apliciranoj normi, obavezuje se u različitim fazama proizvodnje, raspodele i životnog cikla trgovine robe i usluga i koji se na kraju prenosi se prema zadnjem potrošaču.

1.3. **Direktor** – Generalni direktor Poreske administracije Kosova.

1.4. **Pravo in rem** - pre svega je pravo koje pruža njegov vlasnik za korišćenje i dobijanje beneficija (dobara) nepokretne imovine. Oblici prava in rem su usufrukt i dugoročni lizing i ostala slična prava definisana u zakonodavstvu Kosova. Hipoteka i teret se ne smatraju prava in rem.

1.5. **Kapitalno dobro** - dobra kao što su oprema ili mašine koja se koriste za proizvodnju drugih roba ili pružanje usluga obezbeđivanje oporezivim iznosom jednakim ili većim od hiljadu (1.000) €.

1.6. **Opipljiva imovina** - svaka imovina koja nije neopipljiva imovina i uključuje:

1.6.1. kamate na nepokretnu imovinu;

1.6.2. prava koja se daju onome koji raspolaže tim pravima jedno pravo za upotrebu nepokretne imovine; i

1.6.3. akcije ili kamate jednake akcijama koja daje raspolagaču de jure ili de facto pravo vlasništva ili raspolaganje nepokretnom imovinom, ili deo druge nepokretne imovine.

1.7. **Neopipljiva imovina**- patenti, autorska prava, licence, ekskluzivna prava i druga imovina koju čine samo prava a nemaju fizički oblik.

1.8. **Dobit** - bilo koje plaćanje ili čin izbegavanje u vezi sa isporučivanjem roba ili usluga, i uključivaće plativ iznos ili robu dobijenu barter transakcijom;

1.9. **Barter transakcija** - transakcija koja uključuje dve stranke, s jednom strankom koja pruža dobar, uslugu ili kapital, osim gotovine na drugoj strani u zamenu za robu, usluge ili kapitala, osim gotovine.

1.10. **Privrena delatnost**- svaka delatnost proizvođača, trgovaca, odnosno davalaca usluga, uključujući delatnost rudarstva i poljoprivrede kao i delatnosti zanatstva. Stalno korišćenje opipljive i neopipljive imovine posebno radi ostvarivanje prihoda označava privrednu delatnost.

1.11. **Poslodavac** - bilo koje lice koje isplaćuje plate, među kojima spadaju:

1.11.1. javni organ;

1.11.2. poslovna organizacija;

1.11.3. stalna ustanova nedomicilne (strane) organizacije kao što je definisano u zakonodavstvu o porezu na prihode korporacija;

1.11.4. nevladina organizacija;

1.11.5. međunarodna organizacija;

1.11.6. strana vlada; i

1.11.7. fizičko lice koje isplaćuje plate u toku poslovanja na Kosovo.

1.12. **Zaposleni** - fizičko lice, koje radi za platu pod upravom i kontrolom poslodavca, nezavisno da li posao obavlja prema ugovoru, nekom drugom komercijalnom sporazumu, odnosno da li postoji pisani ili nepisani sporazum. U zaposlene spadaju svi članovi izvršnih, predstavničkih i pravosudnih organa.

1.13. **Sa boravištem na Kosovu** – podrazumeva lice koje ima mesto biznisa ili fiksnu jedinicu, ili u nedostaku ovog mesta biznisa ili fiksne jedinice, ima stalno boravište ili gde obično živi na Kosovu.

1.14. **Derogacija** - u svrhu primene ovog zakona, derogacija znači neprimennjivanje ili izuzetak od opšte ili standardne pravile odredbe ovog Zakona.

1.15. **Rabat** – popust ispaćen kupcu nakon što se dogodilo transakcija. Primeri uključuju ukupne ili delimične ponovo plaćanje novca od strane prodavca za vraćenu robu ili za neprikladnosti sa kvalitetom robe

1.16. **Popust** - odbitak iz spiska ili oglašenu cenu neke robe ili usluge koja je dostupna korisnicima u specifičnim uslovima. Primeri uključuju popust u gotovinu, popust za brza plaćanja, popust za volumen, trgovački popust.

1.17. **Fiskalni elektronski uređaj (Fed)** - u smislu ovog zakona, pojam "Fiskalni Elektronski uređaj " uključuje takve elektronske uređaje fiskalnih registar kasa, kao i elektronske uređaje prodajnih mesta koji su licencirani i ovlašćeni od strane nadležnih organa Ministarstva Financije da budu prepoznate kao fiskalizovane. Takvi uređaji koriste elektronske razvijene memorije integrirane u registar kase ili u razvijene sisteme osnovane na kompjuteru za registrovanje transakcije prodaje, njihovo printiranje putem fiskalnih printera i njihove certificiranje putem fiskalnih uređaja za elektronsko potpisivanje i sličnim uređajima.

Fiskalni elektronski uređaj se koristi za izdavanje fiskalnih faktura prihoda. Takvo izdavanje fakture prihoda ne zavise od načina plaćanja (gotovinsko plaćanje, plaćanje kreditnom karticom ili bilo koji drugi ekvivalentni instrument plaćanja npr. čekovima).

1.18. **Refundacija za vraćenu robu** - u smislu ovog Zakona znači povraćaj ukupne ili delimične prodajne cene jednog artikala (robe), koji se vraća nakon njegova prodajna cena je evidentirana u fiskalni elektronski uređaj u skladu sa ovim zakonom.

1.19. **Keš back** - bankarski instrument kojim klijent nakon kupovine robe, iskorištava njegovu debitnu karticu za plaćanje kupljene robe, a istovremeno omogućuje povlačenje gotovine iz njegovog računa kroz kasu. Ove dve operacije se obavljaju jednom Karticom za plaćanje.

120. **Izlazni porez** - PDV u snabdevanjima oporezivog lica odnosno zalihe koja izvozi oporezivo lice.

1.21. **Umanjivi porez:**

1.21.1. obavezu PDV-a ili uplaćeni PDV koji plaća poreski obveznik na nabavljenu oporezivu robu ili usluge od poreskog obveznika; i

1.21.2. obavezu PDV ili PDV koji plaća poreski obveznik na uvezenu robu.

1.22. **Oporeziva isporuka** - isporuke roba i usluga na osnovu svake privredne delatnosti koja se odvija na Kosovu, a koja nije izuzeta isporuka;

1.23. **Izuzeta isporuka** - svaka nabavka robe i usluga na osnovu svake privredne delatnosti koju PDV;

1.24. **Entitet:**

1.24.1. korporacija ili druga poslovna organizacija koja ima status pravnog lica, kako je definisano u zakonodavstvu o poslovnim organizacijama;

1.24.2. poslovna organizacija koja radi sredstvima u društvenoj svojini;

1.24.3. nevladina organizacija; i

1.24.4. stalna jedinicu nerezidentnog lica.

Definicija entitet ne uključuje lično poslovno preduzeće ili partnerstvo;

1.25. **Lice** - bilo koje fizičko, pravno lice ili subjekat a za svrhe PDV-a uključuje partnersvo i grupu lica;

1.26. **Pravno lice** – korporacija, odnosno druga poslovna organizacija sa statusom pravnog lica kako je definisano u Zakonu o poslovnim organizacijama i drugog važećeg zakonodavstva na Kosovu;

1.27. **Partnerstvo** - opšte i ograničeno partnersvo koje nije pravno lice prema Zakonu o poslovnim organizacijama i koji, u normalnim uslovima, proporcionalno dele udeo kapitala, prihoda, dobiti i gubitka medju njenim partnerima;

1.28. **Nevladina organizacija** - svaka fondacija, udruženje ili organizacija koja je registrovana kao nevladina organizacija shodno važećem zakonodavstvu o registraciji i funkcionisanju nevladinih organizacija na Kosovu.

1.29. **Grupa lica u vezi sa PDV** - fondaciju osnovanu od strane lica sa čiji je zajednički cilj obavljanje posebne poslovne delatnosti, uključujući i konzorcijum, ali isključujući partnerstvo.

1.30. **Trenutak opterećenja sa PDV** - radnja kojom se ispunjavaju potrebni zakonski uslovi za zaduživanje PDV.

1.31. **Opterećenje sa PDV** - kada PAK shodno ovom zakonu, u datom trenutku stekne pravo da od poreskog obaveznika traži isplatu PDV, iako se vreme plaćanja poreza može produžiti.

1.32. **Poreska faktura** - faktura ili drugi dokument koji je zatražen u Poglavlje 15 ovog Zakona, koji izdaje oporezivo ili neoporezivo lice oko nabave robe i usluga.

1.33. **Kreditna nota** - dokument koji je poreski obveznik izdavao primaocu roba ili usluga nakon izdavanja poreske fakture, u cilju namirenja, gde iznos poreza nemetnut tom poreskom fakturom prevazilazi stvarnu obavezu PDV-a za tu oporezivu nabavku.

1.34. **Nota zaduženja**” označava dokument koji je izdavao, zbog namirenja, od oporezivog licaprimaocu roba ili usluga nakon izdavanja poreske fakture, ili drugi dokumenat koji služi kao faktura, gde je iznos PDV-a nametnut tom poreskom fakturom je manji nego stvarna obaveza PDV-a za tu oporezivu nabavku.

1.35. **Kupon** - dokument koji ima neka, ali ne i sva obeležja fakture koje se odnose na poglavlje 15 ovog Zakona, prema tome ne može da se koristi kao evidencija za pravo umanjenje umanjenog poreza PDV-a koji se odnosi na poglavlje 13 ovog Zakona.

1.36. **Izvoz**- roba koja izlazi sa Kosova.

Za potrebe ovog zakona izvoz takodje označava skladištenje robe u slobodnoj zoni ili u cariskoj proceduri ili aranžiranja koja imaju isti efekat.

1.37. **Uvoz**“ - roba koja ulazi na Kosovu.

Za potrebe ovog zakona uvoz takodje označava nameštanje robe u slobodni promet iz slobodne zone na Kosovo ili cariske procedure ili aranžiranja koja imaju isti efekat.

1.38. **Jedinstven carinski dokument**- dokument koji ima oblik utvrđen carinskim zakonodavstvom koji se koristi unutar strukture trgovine robom sa trećim državama uključujući procedure carina povezane sa ovom trgovinom. Carinska procedura, carinska aranžiranja, carinski magacini, i druga carinska terminologija kao n.p. slobodne zone, privremena deponiranja, režim odbijana,

unutrašnja i spoljašna obrada, ponovni uvoz, međunarodni transport i dugo označava ono što je utvrđeno u važećem carinskom zakonodavstvu.

1.39. **Ukupne isporuke** - isporuke od strane jednog lica i uključuje oporezivu i oslobođenu nabavku kako je to definisano ovim zakonom.

1.40. **Šema paušalne stope za poljoprivrednike** - šema oporezivanja koja teži ka kompenzaciji poreza na dodatu vrednost naplaćeno na kupovinu roba i usluga od strane poljoprivrednika paušalne stope dodajući jedan dodatni iznos na cenu nabavke izvršene od strane tih poljoprivrednika za svoje kupce-oporezive lica. Taj dodatni iznos izračunava se kao postotak cene i zove se postotak paušalne norme koji varira u zavisnosti od kategorije poljoprivredne delatnosti. Postoci paušalne norme su definirane na osnovu relevantnih makroekonomskih statističkih podataka koji omogućuju izračunavanje naknade za ulazni PDV na kupovine izvršene od strane poljoprivrednika paušalne stope.

1.41. **Poljoprivrednik paušalne stope** - poloprivrednik koji podleže šemi paušalne stope kako je navedeno u članu 60. ovog Zakona.

1.42. **Kosovo** – Republika Kosovo.

1.43. **Nezavisni odbor za reviziju** - odbor osnovan na osnovu Zakona o poreskoj administraciji i postupcima, radi razmatranja žalbi poreskih obveznika.

Član 3 Predmet oporezivanja

1. PDV-a treba da se nametne u skladu sa odredbama ovog zakona, na:

1.1 isporuka robe i usluga za dobit unutar Republike Kosovo (dalje samo: Kosovo) od oporezivog lica koji, kao takav, deluje kako je to regulisano u članu 4 ovog zakona; i

1.2 uvoz robe na Kosovu.

2. PDV u uvoze treba da se nametne i bude isplaćena uskladjena podešavanjima za carinske obaveze.

POGLAVLJE II OPOREZIVA LICA

Član 4 Oporeziva lica

1. Oporezivo lice je svako lice koji je registrovan i traži da se registruje za PDV, i koji samostalno bavi poslovnom delatnošću u Kosovo, redovno odnosno neredovno, nezavisno rezultata poslovne delatnosti.

Svaka aktivnost proizvođača, trgovaca ili lica koja isporučuju usluge, uključujući aktivnosti rudnika ili one iz poljoprivredne delatnosti, smatra se "Privredna aktivnost". Korišćenje opipljive i neopipljive imovine radi ostvarenja prihoda posebno one u redovnoj osnovi, smatraju se privredne delatnosti.

2. U stavu 1. ovog člana značenje izraza "na samostalan način" izuzima iz PDV-a zaposlena ili druga lica ako su povezana sa poslodavcem ugovorom o zaposlenju ili drugim obaveznim zakonskim aktom koji uspostavlja odnose zapoleni poslodavac a koji se odosi na uslove rada, isplatu i odgovornosti poslodavca.

3. Organi centralnog i lokalnog nivoa kao i drugi državni organi regulisana zakonom, ne treba tretirati kao oporeziva lica u vezi sa aktivnostima ili transakcijama na koja se angažuju kao javni autoriteti, i kada ubiraju tarife, takse, doprinose ili isplate u vezi sa tim aktivnostima ili tim transakcijama. Ali, kada se angažiraju u aktivnostima ili transakcijama definisane u Aneksu 1 ovog Zakona, u vezi ovih aktivnosti, oni tretiraju se kao oporeziva lica u vezi s tim aktivnostima, pod uslovom da te aktivnosti ne spadaju na takvom niskom nivou da se ona ne uzimju u obzir, ili ako se razvijaju od fizičkih ili pravnih lica, gde takva lica ne bi bili obavezni da se registruju za PDV, kako je to utvrđeno u članu 6 ovog Zakona.

4. Organi međunarodnih organizacija, strane države i njihove agencije, ne bi trebalo da se tretiraju kao oporeziva lica u vezi sa sličnim aktivnostima ili transakcijama ili identične sa onim spomenutim u stavu 3 ovog člana, i pored primanja isplate u vezi sa tim aktivnostima. Ali, agencije stranih država, treba da se tretiraju oporeziva lica u vezi sa tim aktivnostima ili transakcijama, kada njihova tretiranja ili transakcija u njihovim državama može da se dovodi do toga da se te aktivnosti razvijeni od oporezivog lica.

Član 5 **Certifikat za uvoz i izvoz**

1. Svako lice uključena u privrednu delatnost, pre nego počinje prvu uvoznu ili izvoznu aktivnost, treba unapred obavestavati PAK o takvoj aktivnosti, i da traži sertifikat za ovu aktivnost.

2. PAK utvrđuje procedure i uslove za dobijanje takvog sertifikata.

Član 6 **Opšti propisi u vezi sa zahtevom za registrovanje i izdavanje Uverenja o registraciji**

1. Svako lice koja ispunjava sve uslove, definisane o oporezivom licu, referisano u Članu 4 ovog Zakona, zahteva se da bude registrovano za PDV, od trenutka kada promet u poslednjih dvanaest (12) meseci prelazi prag od pedesethiljada (50.000) evra. Obračunavanje perioda od dvanaest (12) meseci, počinje od meseca u kome je prekoračen prag. Deo isporuke kao rezultat prekoračenja praga, uzeće se u obzir radi naplativosti PDV-a.

Ministar ekonomije i finansija odlukom Vlade Kosova i nakon usvajanja u Skupštini, može da izda pod-zakonski akt za uvrstavanje u korišćenje niskog praga PDV-a.

2. Kada lice registruje za PDV, PAK, tom oporezivom licu daje Uverenje registracije koja sadrži ime, njegov fiskalni broj i registarski broj poreskog obveznika registrovan za PDV i adresu/adrese u kojima lice obavlja poslovnu delatnost. Original odnosno uvereni primerak uverenja registracije, objavi se u vidnom mestu biznisa gde javnost uočava i lakše pročitava. Uverenje registracije dizajnira PAK.

3. Fizičko lice koja se bavi istom ili drugom poslovnom delatnošću i ima više mesta unutar Kosova, za potrebe ovog Zakona, treba da se identifikuje jednim individualnim i registarskim brojem za PDV. Kada fizičko lice registruje za PDV-e jednim ličnim identifikacionim brojem, PAK treba da izda uverenje registracije kako je to utvrđeno stavom 2 ovog člana, koja sadrži ime, fiskalni i registarski broj poreskog obveznika za PDV i adresu ili adrese mesta u kojima razvija biznis.

4. Partnerstvo i grupisanje lica za ciljeve ovog Zakona treba da se identifikuje jednim registarskim brojem za PDV. Radi naplate obaveza i uživanje prava utvrđene ovim Zakonom, partneri ili članovi grupe lica, treba da odredjuju jednog partnera predstavnika odnosno člana predstavnika. Kada partneri i članovi, još nisu registrovani za PDV, tada mogu da izaberu da se registruju za ove ciljeve pre registracije partnerstva ili grupe lica.

5. Lica koja nisu stanoviti na Kosovo, treba da se registruju za PDV od početka poslovne delatnosti na Kosovo, nezavisno od praga koji utvrđen u stavu 1 ovog člana. Oporezivo lice koji nije stanovit na Kosovo, treba da imenuje svog poreskog predstavnika kako je referisano u stavu 5 člana 52 ovog Zakona, izuzev slučajeva iz stava 4. člana 52 ovog Zakona. Takvo oporezivo lice treba registrovati u njeno ime i ime njenog poreskog predstavnika u roku od pet (5) dana posle imenovanje poreskog predstavnika i pre početka poslovne delatnosti na Kosovu.

6. ATK treba da ga tretira kao da je bio registrovan za potrebe PDV-a, svako lice koja nastavlja da razvija poslovnu delatnost, oporezivog lica koji je umreo, bankrotirao ili nije u stanju da razvija poslovnu delatnost, od dana u kojoj nje oporezivo lice umreo, bankrotirao ili nije ustanju da obavlja poslovnu delatnost, dok drugo lice registruje se.

Član 7

Obavezna registracija – obaveza za saopštavanje izmene podataka registracije

1. Svako lice, osim ako nije drugačije regulisano ovim zakonom, je obavezna da se registruje od momenta prekoračenje praga, kako je referisano u u stavu 1 člana 6 ovog zakona i treba da saopštava PAK u roku od petnaest (15) kalendarskih dana od dana kada je stvorena obaveza za registrovanje. Registracija stupa na snagu od trenutka prekoračenja praga.

2. Svako lice koja nije na vreme saopštilo i nije na vreme registrovano, treba prinudno da se registruje od PAK-a, sa retroaktivnim efektom od dana prekoračenja praga kako je utvrđeno u stavu 1 člana 6 ovog čakona.

Član 8 **Dobrovoljna registracija**

1. Svako lice koja ispunjava uslove iz člana 4 ovog Zakona, ali ne ispunjava uslove prema članu 6 ovog Zakona, ima pravo da bira za registraciju i za to treba da obaveštava PAK-a.

2. PAK, treba takvo lice efektivno registruje od trenutka podnošenje zahteva, ako lica koja podnosila zahtev, ispunjava uslove iz člana 4 ovog Zakona.

3. Dobrovoljni regisrovani poreski obveznici podležu istim pravilima oko izmena i prestanka delatnosti kao oporeziva lica registrovani u skladu sa članom 6 ovog Zakona.

Član 9 **Brisanje iz registra**

1. Svako registrovano oporezivo lice, može zatražiti od PAK-a, anuliranje registracije za ciljeve PDV-a, ako njihov promet u zadnjih dvanaest (12) meseci bio ispod praga referisan u članu 6 ovog zakona. Brisanje iz registra stupa na snagu od dvanaest (12) meseci od dana podnošenja zahteva.

2. Svako registrovano oporezivo lice, obavezno je tražiti brisanje i registra od dana prestanka delatnosti. Ono je dužno obavestiti PAK u roku od petnaest (15) dana od prestanka njegove aktivnosti. Brisanje iz registra stupa na snagu danom prestanka delatnosti.

3. PAK može da vrši brisanje iz registra oporezivog lica registrovanog za svrhu PDV, kada to lice ne poštuje propise ovog zakona. PAK je dužno obavestiti lice i da obrazloži za takvu odluku.

4. Ministar privrede i finansije donosi podzakonski akt radi utvrđivanja procedure za sprovođenje čl. 7, 8, i 9 ovog zakona. Ovim podzakonskim aktom se takodje propisuju i posebna pravila za utvrđivanje praga za kategoriju lica čiji se promet u većini slučajeva sastoji se iz izuzetih isporuka.

POGLAVLJE III OPOREZIVE TRANSAKCIJE

Član 10 Isporučivanje robe

1. Isporučivanje robe označava transfer prava raspolaganjem materjalnom imovinom kao vlasnik.

2. Pored transakcija iz stava 1 ovog člana, svaka sledeća smatra se isporučivanje robe:

2.1. Transfer vlasništva imovine u odnosu isplate kompenzacije:

2.1.1. nalogom javnog autoriteta;

2.1.2. u ime javnog autoriteta; ili

2.1.3. u skladu sa zakonskim propisima.

2.2. Aktualan transfer robe po osnovu ugovora o zakupnini na određeni rok, ili prodaja robe prema uslovima produžetka, koja po naplatom poslednje rate normalnom kursu slučajeve vlasništvo treba da se vrši transfer najkasnije.

2.3. Transfer robe prema ugovoru, ispod koje treba vršiti naplatu provizije u kupovinu odnosno prodaju.

3. Transfer određenih građevinskih poslova kao isporučivanje robe kako se definiše jednim pod-zakonskim aktom donošen od ministra privrede i finansija.

4. Kao opipljiva tretira se sledeća imovina:

4.1. Električna struja, gas, grejanje, pohladjenje i slične;

4.2. Pravo in rem koje su date nositelju prava korišćenja nad nepokretnom imovinu i akcija u vezi sa nepokretnom imovinom koje daje ovom nositelju pravo na vlasništvo ili raspolaganje nepokretnom imovinom ili njenog dela.

Član 11 Korišćenje poslovnih sredstava za neposlovne namene

1. Korišćenje robe od oporezivog lica koja su deo sredstva njegovog biznasa, za privatne svrhe ili njenog osoblja, ili slobodno raspolaganje tim sredstvima ili uopšte iskorišćavanje u druge svrhe od biznasa, treba smatrati kao isporučivanje robe za dobit, gde je PDV potpuno ili delimično umanjen na ovu robu ili njenog dela.

2. Korišćenje robe za biznes kao uzorak ili poklon ma vrednosti ne treba smatrati kao isporučivanje robe za dobit.

3. Ministar za privredu i finansije treba da donese podzakonski akt za sprovođenje ovog člana.

Član 12

Korišćenje robe za potrebe biznisa pod određenim okolnostima odbitaka PDV-a u svrhe biznisa

1. Korišćenje od strane oporezivog lica za potrebe njegovog biznisa, proizvodjačke robe, izgradjene, izvedene, prerađene, kupljene, ili uvezene u kursu tog biznisa, gde PDV na tu robu nije potpuno umanjeno, kao da su uzete od drugog oporezivog lica, smatra se kao isporuka robe za dobit.

2. Korišćenje robe od oporezivog lica za potrebe aktivnosti u neoporezive oblasti, gde PDV u toj robi postane celokupno ili delimično umanjeno prihvatanjem ili iskorišćenjem u skladu sa tačkom 1 ovog člana.

3. Osim slučajeva iz člana 13 ovog Zakona, vođenje robe od oporezivog lica, ili od njegovog sledbenika, kada je on prestao da obavlja poslovnu oporezivu delatnost, gde PDV u toj robi postane celokupno ili delimično umanjeno prihvatanjem ili iskorišćenjem u skladu sa tačkom 1 ovog člana, takodje smatraju se kao isporuka robe za dobit.

Član 13

Transfer biznisa

1. U momentu transfera od oporezivog lica bilo za dobit ili nedobit, ili kao doprinos za kompaniju svim srestvima ili deo tih srestava, nema isporučivanje robe.

2. Lice, kome se srestva transferišu, treba da se smatra kao sledbenik transferista i ne treba da se optereti PDV-om u tom transferu, pod uslovom da sledbenik transferista je oporezivo lice koji je registrovan ili je obavezan da se registruje za potrebe PDV-a. Transferista i onaj koji prima transfer, treba da obaveštava PAK za njihove ciljeve za sprovođenje ovog člana najmanje 30 dana pre transfera.

3. Svaka neisplaćena obaveza i pravo transferista, predvodjena ovim Zakonom pre momenta transfera, postane obaveza ili pravo primaoca transfera.

4. Sve informacije, knjige ili beleška koja se odnosi na biznes koji je transferiran, i tražen da se vodi aktualnim zakonom o PDV-u ili dosadašnjim Zakonom PDV-a, sada u mesto transferista treba da se vodi od primaoca transfera, osim ako Direktor ne naredi drugačije na zahtev transferista.

5. Ministar Privrede i Finansije treba da donese pod-zakonski akt u kome iznese procedure i pravila za sprovođenje Člana.

Član 14 **Isporučivanje usluga**

1. Isporuka usluga označava svaku transakciju koja ne predstavlja isporučivanje robe.

2. Isporuke usluga, pored ostalog, sastoji se i od jednog od sledećih transakcija:

2.1. davanje nematerjalne imovine, bez obzira da li podleže dokumentu stvaranje titulara vlasništva;

2.2. obaveza da se uzdrže od nekog akta, ili toleriše akt ili situaciju;

2.3. pružanje usluga zavisno od:

2.3.1. nalogom javnog autoriteta;

2.3.2. u ime javnog autoriteta; ili

2.3.3. zasnivajući se na pozitivne zakona Kosova.

3. Isporuke usluga kanalizacije, prikupljanje smeće i zemljište uz nadoknadu od strane opštinskih ili javnih organa.

Član 15 **Korišćenje poslovnih sredstava za neposlovne namene**

1. Korišćenje robe koja je deo sredstva biznasa, od oporezivog lica ili njenog osoblja za ličnu korist, ili uopšte za druge namene od onih iz svog biznasa, gde PDV u tu robu bila potpuno ili delimično umanjena smatraju se kao isporuka robe za dobit.

2. Isporuke usluga bez oduživanja od oporezivog lica za lično korišćenje ili njeno osoblje, ili uopšte za druge potrebe od one iz njegovog biznasa, takodje smatraju se kao isporuka robe za dobit.

Član 16 **Korišćenje samo-isporučениh usluga u poslovne svrhe**

1. Iporuke usluga od oporezivog lica za potrebe njenog biznasa, kao da je isporučivanje od nekog drugog oporezivog lica, gde PDV u toj usluzi neće biti potpuno umanjen, treba da se smatra kao isporučivanje usluga za dobit.

2. Gradjevinski poslovi, remonta, održavanje, oko korišćene nepokretne imovine ili koja će se koristiti za postojeću ili buduću privrednu delatnost ili izvršenu bez naknade od oporezivog lica ili njegovog lica za sebe, treba da se tretira kao usluga za dobit.

Član 17

Usluge u vezi transfera biznisa

Kod isporuke usluga oko transfera biznisa takodje treba da se sprovedu propisi Člana 13 zamenom “isporučivanje robe” sa “isporučivanje usluga”.

Član 18

Korišćenje usluga u njegovo ime ali na račun drugog lica

Kada oporezivo lice delovanjem u njegovo ime ali u korist drugog lica, učestvuje u isporučivanje usluga, traži da primi sam i da sam vrši isporučivanje ovih usluga.

POGLAVLJE IV MESTO OPOREZIVIH TRANSAKCIJA

Član 19

Mesto isporučivanje robe

1. Isporuke robe bez transporta. Kada je roba otpremljena ili transportovana, mesto isporučivanja smatra se da je mesto gde je roba postavljena u trenutku isporučivanja.

2. Isporučivanje robe sa transportom:

2.1. kada je roba otpremana ili transportovana od snabdevača, potrošača ili trećeg lica, mesto isporučivanja smatra se da je mesto gde je roba postavljena u trenutku početka otpremljenje ili transportovanje robe potrošača;

2.2. kada roba otpremljena ili transportovana od snabdevača, potrošača ili trećeg lica, instalira ili montira, sa ili bez testiranja, od ili na račun potrošača, mesto snabdevanja smatra se da je mesto gde je roba instalirana ili montirana.

3. Isporuka robe u paljubama brodova, aviona ili vozova:

3.1. kada je roba isporučivana u paljubama brodova, aviona ili vozova za vreme transporta putnika unutar teritorije Kosova, mesto snabdevanja treba da je u polaznu tačku transporta putnika;

3.2. prilikom putovanja koja počinje na Kosovo da se ide u mesto van Kosova, i da se vrati na Kosovo, samo deo putovanja od Kosova do mesta van Kosova, smatra da se dešavalo u polaznu tačku na Kosovu;

3.3. u slučaju povratnog putovanja, faza povratka treba da se smatra posebnim deom transporta.

4. Isporuka prirodnog gasa i struje preko distributivnog sistema:

4.1. u slučaju isporuke gasom preko sistema distribuiranja prirodnog gasa ili elektriciteta za oporezivog trgovca, mesto isporučivanja smatra da je mesto gde trgovac postavlja njen biznes ili mesto gde mu je fiksna jedinica gde se vrši isporučivanje robe, ili u nedostatku tog mesta biznesa ili fiksne jedinice, mesto gde mu je stalno boravište ili gde obično stanuje.

U smislu ovog stava "**oporezivi trgovac**" podrazumeva oporezivo lice gde njegova glavna aktivnost oko isporučivanja gasa i elektriciteta je preprodavanje ovih proizvoda a potrošnja od njega samog je nezapaženo.

4.2. u slučaju isporuke gasom sistemom distribuiranja prirodnog gasa i elektriciteta, gde takvo isporučivanje nije uključena u podtačku 4.1 ovog člana, mesto isporučivanja treba da je mesto gde potrošač efektivno potroši i koristi robu.

4.3. kada celokupan ili deo gasa ili elektriciteta nije efektivno potrošen od potrošača, nepotrošena roba smatra se da je potrošena i korišćena na mestu gde potrošač postavlja svoj biznes ili gde mu je fiksna jedinica u kojoj se vrši isporuke robe. U nedostatku takvog mesta biznesa ili fiksne jedinice, smatra se da potrošač koristi i potroši robu na mesto stalne adrese ili mesto gde obično stanuje.

Član 20

Mesto isporučivanja usluga

1. Definicija oporezivog lica za potrebe ovog zakona:

U cilju sprovođenja pravila u vezi sa mestom pružanja usluga, definicija oporezujućeg lica će biti:

1.1. oporezujuće lice će biti svako lice koje tokom svoje privredne aktivnosti, kao što je izneto u članu 4 ovog zakona:

1.1.1. obavlja snabdevanje robom i uslugama koje se oporezuju ili koje su oslobođene poreza, pri čemu promet koji obavlja prelazi vrednost od pedesethiljada (50.000) €;

1.1.2. obavlja snabdevanje robom i uslugama koje se ne terete PDV-om, pri čemu promet koji obavlja ne prelazi vrednost od pedesethiljada (50.000) €.

1.2 Svako lice koje nije obuhvaćeno podstavom 1. stava 1 ovog člana neće se smatrati oporezujućim licem u vezi sa svim uslugama koje mu se pružaju.

2. Opšte pravilo i posebna pravila u vezi sa pružanjem usluga oporezujućim licima koja deluju kao takva.

2.1. Opšta pravila:

Mesto pružanja usluga licu koje deluje kao takvo treba biti mesto gde je ovo lice osnovalo svoje poslovanje. Ali u slučaju da se ove usluge pružaju nekoj fiksnoj jedinici oporezujućeg lica koje je smešteno na mestu različitom od mesta gde je osnovano poslovanje, mesto pružanja usluga treba da bude mesto na kome se nalazi ova fiksna jedinica. U nedostatku mesta osnivanja ili mesta fiksne jedinice, mesto pružanja usluga treba da bude mesto gde oporezujuće lice koje prima ove usluge ili ima stalnu adresu ili obično živi.

2.2. Posebna pravila:

2.2.1. pružanje usluga u vezi sa nepokretnom imovinom: Mesto pružanja usluga, u vezi sa nepokretnom imovinom, uključujući i usluge stručnjaka i agenata prodaje imovine, obezbeđivanje hotelskog smeštaja ili smeštaja u sektorima sa sličnim funkcijama kao kampovi za odmor ili mesta formirana za korišćenje kao mesta kampovanja, davanje prava za korišćenje nepokretne imovine i usluge pripreme i koordinacije građevinskih poslova, kao usluge arhitekata i firmi koje pružaju nadgledanje na mestu, je mesto gde je nepokretna imovina smeštena. (član 47).

2.2.2. mesto pružanja prevoza putnika je mesto gde se obavlja prevoz u odnosu na puteve koje pokriva.

2.2.3. mesto pružanja usluga će biti mesto gde se zapravo odvijaju dešavanja, kao u nastavku, u vezi sa:

2.2.3.1. usluge u vezi sa ulaznicama za kulturna, umetnička, sportska, naučna, obrazovna ili slična dešavanja, kao sajmovi i izložbe, i u vezi sa pomoćnim uslugama koje se odnose na ulaznice;

2.2.3.2. usluge u vezi sa kulturnim, umetničkim, sportskim, naučnim, obrazovnim, zabavnim ili sličnim aktivnostima, kao sajmovi i izložbe, uključujući i pružanje usluga organizatorima takvih aktivnosti i pomoćnih usluga u vezi sa odgovarajućim uslugama;

2.2.4. mesto pružanja usluga restorana ili pružanja usluga ishrane različitih od onih koje se obavljaju fizički na palubama brodova, u avionima ili vozovima tokom dela operacije prevoza putnika na Kosovu, će biti mesto gde se fizički obavljaju usluge;

2.2.5. mesto kratkoročnog davanja u zakup transportnih sredstava će biti mesto gde se zapravo transportna sredstva stavljaju na raspolaganje klijentu;

2.2.6. Mesto započinjanja operacije transporta gde se fizički obavlja pružanje usluga restorana ili pružanja usluga ishrane na palubama brodova, u avionima ili vozovima tokom dela operacije transporta putnika obavljenih unutar Kosova.

2.3. Kako bi se izbeglo dvostruko oporezivanje, neoporezivanje ili loša konkurencija, ministar privrede i finansija, u vezi sa uslugama ili nekim od usluga za koje se mesto pružanja određuje u stavu 2.2. i 2.3.5. ovog člana, može:

2.3.1. smatrati da se mesto pružanja, nekih ili svih ovih usluga koje se obavljaju na teritoriji Kosova, nalazi van Kosova ukoliko se efektivno korišćenje i primanje ovih usluga obavlja van Kosova;

2.3.2. Smatrati da se mesto pružanja nekih ili svih ovih usluga koje se obavljaju van Kosova, ustvari nalazi unutar njegove teritorije ukoliko se efektivno korišćenje i primanje ovih usluga obavlja na teritoriji Kosova.

2.3.3. Ukoliko ministar privrede i finansija odredi da postoje uslovi, kao što je opisano u stavu 2.3, primena svake promene odredbi podstava 2.3.1. ili 2.3.2. će se obaviti primenom podzakonskog akta izdatog nakon usvajanja od strane Skupštine.

3. Opšta i posebna pravila u vezi sa pružanjem usluga licima koja se ne oporezuju koja deluju kao takva:

3.1. Opšta pravila:

Mesto pružanja usluga licima koja se ne oporezuju će biti mesto gde je dobavljač osnovao svoje poslovanje. Međutim, ukoliko ove usluge pruža fiksna jedinica dobavljača koja se nalazi na mestu različitom od mesta gde je dobavljač osnovao svoje poslovanje, mesto pružanja ovih usluga će biti mesto gde je smeštena ova fiksna jedinica. U nedostatku mesta osnivanja ili mesta fiksne jedinice, mesto pružanja usluga će biti mesto gde dobavljač ima stalnu adresu ili gde obično stanuje.

3.2. Posebna pravila:

3.2.1. pružanje usluga u vezi sa nepokretnom imovinom: mesto pružanja usluga, u vezi sa nepokretnom imovinom, uključujući i usluge stručnjaka i agenata prodaje imovine, obezbeđivanje hotelskog smeštaja ili smeštaja u sektorima sa sličnim funkcijama kao kampovi za odmor ili mesta osnovana za korišćenje kao mesta kampovanja, davanje prava za korišćenje nepokretne imovine i usluge pripreme i koordinacije građevinskih poslova, kao usluge arhitekata i firmi koje pružaju nadgledanje na mestu, je mesto gde je nepokretna imovina smeštena;

3.2.2. mesto obavljanja prevoza putnika je mesto gde se obavlja prevoz u odnosu na puteve koje pokriva;

3.2.3. mesto pružanja usluga prevoza robe je mesto gde se obavlja prevoz u odnosu na pokrivene puteve;

3.2.4. mesto pružanja usluga će biti mesto gde se zapravo odvijaju dešavanja kao u nastavku, u vezi sa:

3.2.4.1 usluge u vezi sa ulaznicama za kulturna, umetnička, sportska, naučna, obrazovna ili slična dešavanja, kao sajmovi i izložbe, i u vezi sa pomoćnim uslugama koje se odnose na ulaznice;

3.2.4.2. usluge u vezi sa kulturnim, umetničkim, sportskim, naučnim, obrazovnim, zabavnim ili sličnim aktivnostima, kao sajmovi i izložbe, uključujući i pomoćne usluge u vezi sa odgovarajućim uslugama;

3.2.5 mesto usluge je mesto gde se fizički obavljaju usluge:

3.2.5.1. u vezi sa pružanjem usluga restorana ili pružanja usluga ishrane različitih od onih koje se obavljaju fizički na palubama brodova, u avionima ili vozovima tokom dela operacije prevoza putnika na Kosovu;

3.2.5.2. u vezi sa pomoćnim transportnim aktivnostima, kao: utovar, istovar, prenos i slične aktivnosti;

3.2.5.3. u vezi sa poslovima i procenama pokretne imovine;

3.2.6 mesto kratkoročnog davanja u zakup transportnih sredstava će biti mesto gde se zapravo transportna sredstva stavljaju na raspolaganje klijentima – primaocima.

Za potrebe ovog podstava „kratkoročni“ podrazumeva kontinuirano posedovanje ili korišćenje transportnih sredstava u periodu ne dužem od trideset (30) dana, a u slučaju kada je reč o brodovima ne dužem od devedeset (90) dana.

3.2.7 mesto pružanja usluga restorana ili snabdevanja hranom koja se fizički obavljaju na palubama brodova, u avionima ili vozovima tokom operacije prevoza putnika na teritoriji Kosova će biti na polazištu operacije prevoza putnika;

3.2.8 mesto pružanja usluga pruženih na elektronski način, koje su iznete u Aneksu II, a koje se pružaju licima koja se ne oporezuju na Kosovu ili licima koja imaju stalnu adresu ili obično stanuju na Kosovu od strane oporezujućeg lica koje je zasnovalo svoje poslovanje van teritorije Kosova ili se tamo nalazi njegova stalna poslovna jedinica koja pruža usluge ili kada u nedostatku mesta poslovanja ili fiksne jedinice ovo lice ima stalnu adresu ili obično stanuje van teritorije Kosova, će biti mesto boravka neoporezujućeg lica ili mesto na kome to lice ima stalnu adresu ili gde obično stanuje.

Kada pružalac usluga i klijent komuniciraju putem elektronske pošte, ova pružena usluga se ne treba automatski shvatiti kao usluga koja je pružena na elektronski način.

3.2.9 Mesto pružanja usluga u nastavku, neoporezujućem licu koje boravi ili ima stalnu adresu ili obično stanuje van teritorije Kosova će biti mesto boravka lica na kome ono ima stalnu adresu ili gde obično boravi:

3.2.9.1. prenos i određivanje autorskih prava, patenata, licenci, trgovačkih marki i sličnih prava;

3.2.9.2. usluge reklamiranja;

3.2.9.3. usluge savetnika, inženjera, savetničkih firmi, advokata, knjigovođa i ostale slične usluge, kao i obrada podataka i obezbeđivanje informacija;

3.2.9.4. obaveza potpunog ili delimičnog uzdržavanja od obavljanja poslovne delatnosti ili prava iznetih u ovom članu;

3.2.9.5. bankarske, finansijske ili osiguravajuće transakcije, uključujući i ponovno osiguranje, isključujući pozajmicu sefova;

3.2.9.6. snabdevanje osoblja;

3.2.9.7. davanje u zakup opipljive pokretne imovine, isključujući sva transportna sredstva;

3.2.9.8. obezbeđivanje pristupa i transporta ili transmisije preko sistema distribucije prirodnog gasa i električne energije i obezbeđivanje drugih usluga u direktnoj vezi sa ovim;

3.2.9.9. telekomunikacione usluge;

3.2.9.10. usluge radijskih i televizijskih emisija;

3.2.9.11. usluge pružene na elektronski način, posebno onih iznetih u Aneksu II.

Kada pružalac usluga i klijent komuniciraju putem elektronske pošte, ova pružena usluga se ne treba automatski shvatiti kao usluga koja je pružena na elektronski način.

3.2.10. Mesto pružanja usluga u vezi sa telekomunikacionim uslugama i uslugama radijskih emisija na Kosovu, ukoliko se ove usluge pružaju licima koja se ne oporezuju a koja su osnovana na Kosovu ili licima koja imaju stalnu adresu ili obično stanuju na Kosovu od strane oporezujućeg lica koje je osnovalo svoje poslovanje van teritorije Kosova ili se tamo nalazi njegova stalna poslovna jedinica koja pruža usluge ili u nedostatku mesta poslovanja ili fiksne jedinice ovo lice ima stalnu adresu ili obično stanuje van Kosova;

3.2.11. mesto pružanja usluga licima koja se ne oporezuju, od strane posrednika koji deluje u ime i za interes nekog drugog lica će biti mesto gde je obavljena osnovna transakcija prema ovom Zakonu;

3.3. kako bi se izbeglo dvostruko oporezivanje, neoporezivanje ili loša konkurencija, ministar privrede i finansija, u vezi sa uslugama ili nekim od usluga za koje se mesto pružanja uređuje u stavovima 2.1, 3.2.6 i 3.2.9 od 3.2.9.1. do 3.1.9.10, može se:

3.3.1. smatrati da se mesto pružanja neke ili svih ovih usluga koje se obavljaju na teritoriji Kosova, nalazi van Kosova ukoliko se efektivno korišćenje i primanje ovih usluga obavlja van Kosova;

3.3.2. smatrati da se mesto pružanja nekih ili svih ovih usluga ukoliko se obavljaju van Kosova, nalazi unutar njegove teritorije ukoliko se efektivno korišćenje i primanje ovih usluga obavlja na teritoriji Kosova;

3.3.3. ukoliko ministar privrede i finansija odredi da postoje uslovi, kao što je opisano u paragrafu 3.3, primena svake promene odredbi odeljaka 3.3.1. ili 3.3.2. će se obaviti primenom podzakonskog akta izdatog nakon usvajanja od strane Skupštine.

Član 21

Mesto uvoza robe

1. Opšta pravila:

Mesto uvoza robe je ono mesto gde je uspostavljena roba kada ulazi na Kosovo.

2. Derogiranja:

2.1. preko derogiranja iz stava 1 ovog člana, gde pri ulasku na Kosovo, roba koja nije u slobodnom kretanju uspostavlja se u nekih od aranžmana Carine, kao: carinski magacini ili slični carinski aranžmani ili pod privremenim aranžmanima uvoza uz potpuno oslobađanje carinskih obaveza, ili prelaznim aranžmanima, mesto uvoza te robe treba da je na Kosovo, gde prestaje pokriće robe ovim aranžmanima i situacijama;

2.2. slično tome, kada pri ulasku na Kosovo, roba koja je u slobodnom kretanju postavlja se u nekim od ovih aranžmana ili situacijama referisana u tačku 1 ovog podčlana, mesto uvoza treba da je na Kosovo, gde prestaje pokriće robe ovim aranžmanima i situacijama;

2.3. ministar za privredu i finansije treba da donese podzakonski akt kojim se objašnjava sprovođenje ovog stava.

POGLAVLJE V

MOMENAT NASTAJANJE OBAVEZE I OPOTRECIVANJE SA PDV

Član 22

Moment nastajanja opterećenja i opterećivanje sa PDV za isporuku robe i usluga

1. Opšta pravila:

Trenutak opterećenja treba da se dešava i PDV postane opterećeno kada se vrši isporuka robe i usluga.

2. Specifična pravila prilikom uzastopnih pregleda računa i sledećih naplata:

2.1. kada imamo uzastopno preglede račune ili uzastopne naplate, isporuka robe drugačije od one davanje pod kirijom robe za određeni period ili od prodaje robe pod uslovima odgadjanja, kako je referisano u podstavu 2. stava 2. člana 10, ili isporuka usluga treba da se smatra da je završeno završetkom perioda za koju se povezuju pregledi računa ili naplata;

2.2. uzastopna isporuka robe i usluga u toku vremenskog perioda treba da se smatra da je završeno u razmaku od mesec dana;

2.3. dugoročne ugovore, uključujući građevinske dugoročne ugovore i ugovore o instalacijama treba ih smatrati zaključenim u redovnim intervalima ali namanje na kraju svake kalendarske godine.

3. Naplata na računu pre isporuke robe i usluga:

3.1. kada se vrši isplata ili je izvršena u računu pre isporuke robom i uslugama, PDV treba da postane opterećena u prijemu naplate i iznosa naplate.

3.2. izdavanje fakture pre nabavke robe i usluga:

Kada se faktura izdaje pre nabavke robe i usluga, PDV postaje opterećen u trenutku izdavanja fakture.

4. Specijalni slučajevi:

4.1. kod slučaja nabavke robe i usluga referisane u članove 11, 12, 15 i 16 ovog Zakona, PDV postane opterećena u poreskom periodu dešavanja trenutka opterećenja;

4.2. ministar privrede i finansija treba da donese pod-zakonski akt da predvidja da PDV postane opterećena od trenutka opterećenja oko određenih stransakcija ili određenih kategorija oporezivih lica, gde obavezni rok za dostavljanje fakture kako je referisano u stavu 4 člana 44 ovog zakona nije poštovan.

Član 23

Trenutak opterećenja i opterećivanje sa PDV-om za uvoz robe

1. Opšta pravila:

Trenutak opterećenja treba da se desi i PDV treba da postane opterećen kada se roba uvozi.

2. Specijalna pravila:

2.1. roba koja ulazi na Kosovu, koja nije u slobodnom kretanju postavlja se u nekom od aranžmana ili situacijama referisana u članu 35 ovog Zakona, prelazne procedure Carine ili pod privremenim aranžmanima uvoza uz totalnom oslobodjenju od carinskih obaveza, ili pod spoljašnjim prelaznim aranžmanima, momenat opterećenja treba da dešava i PDV postane opterećna samo kada roba prestane da bude pokrivena od ovih aranžmana ili situacija;

2.2. kada uvezena roba podlegnu carinskim obavezama, treba da se dešava trenutak opterećenja i PDV postane opterećivana;

2.3.važeći propisi koja regulišu carinske obaveze, sprovode se iz trenuaka utovara i trenuaka i kada PDV postane opterećena za uvezenu robu koja se ne podležu carinskim obavezama na Kosovu.

POGLAVLJE VI OPOREZIVI IZNOS

Član 24

Oporezivi iznos za isporuku robe i usluga

1. Opšta pravila:

1.1.U vezi sa isporukama robe i usluga, drugačije od onoga što je referisano u stavove 24.2 i 24.3 ovog člana, oporezivi iznos treba da obuhvata sve što predstavlja dobiveni dobit ili koji se uzima od snabdevaća, u povraćaj snabdevanja od porošaća ili treće lice, uključujući subvencije direktno povezane sa cenom nabavke.

1.2.ako je isporuka za dobit u novcu, njena vrednost treba da bude jednaka iznosu dobiti;

1.3.ako isporuka vrši se za dobit koja nije novca ili ne sastoji potpuno od novca, njena vrednost treba da se uzima prema otvorenoj tržišnoj ceni za snabdevanje.

2. Za potrebe ovog Zakona “otvorena tržišna cena” označava potpun iznos koju treba da plati potrošač istog stepena marketinga kojem se dešava isporuka robe i usluga, pod jednakim uslovima konkurencije, za snabdevaća koji vlada tržište unutar Kosova gde je vršena isporuka, da bi uzeo robu i usluge u tom trenutku.

3. Kada ne može da se vrši uporedjenje za isporuku robe i usluga, “otvorena tržišna cena” podrazumeva sledeće:

3.1.u vezi sa robom, iznos koji nije manji od cene nabavke robe ili slične robe, ili u nedostatku kupovne cene, cena koštanja utvrđena u vreme isporuke;

3.2.oko usluga, iznos koji nije manji od pune cene oporezivog lice koji pruža tu uslugu.

4.Oporezivi iznos uključuje sledeće faktore:

4.1.poreze, obaveze, takse i komisije, isključujući PDV;

4.2.neredovni vanredni troškovi, na primer,one za komisije, paketiranje, transportovanja i troškovi osiguranja, od snabdevaća za potrošača;

4.3.za ciljeve podstava 2. stava 4. ovog zakona, neredovni troškovi mogu se pokrивati posebnim sporazumom.

5. povratni troškovi pakiranja isključeni su oporezivog iznosa ali ovaj iznos treba da se podešava ako pakiranje nije vraćen.

6. Oporezivi iznos ne treba da uključі sledeće faktore:

6.1.smanjene cene preko umenjenih ranijih naplata;

6.2.smanjenje cena i datih rabata za potrošače i dobijenih njih za vreme nabavke;

6.3.primljeni iznosi oporezivih lica potrošača, kao reisplata troškova prikazanih u ime i u interesu potrošača, i registrovano na njegov privremeni račun.

7. Specijalna pravila:

7.1.kada oporezivo lice sprovodi ili ima na raspolaganju robu koja je sastavni deo sredstava njenog biznasa, ili kada je roba vodjena od oporezivog lica, ili od njenog naslednika, kada njegova ekonomska delatnost prestaje, kako je to referisani u članu 11 i 12 ovog zakona, oporeziv iznos treba da je cena kupovine robe ili slične robe, ili u neostatku kupovne cene, cena koštanja utvrđen u vremenu kada se sprovodi, raspolaganje ili održavanje;

7.2.oko isporuke usluga, kako je referisanu u članu 15, gde je roba deo sredstava biznasa a korišćene su za lični interes ili usluge su date bez bez kompenzacije i u stavu 2 člana 16 oko određenih usluga isporučene za sebe, oporezivi irnos treba da je potpuno kosto oporezivog lica koji pruža usluge;

7.3.oko isporuke usluga oporezivog lica za ciljeve njenog biznasa, kako je referisano u članu 16, oporeziv iznos treba da je vrednost otvorenog tržišta isporučene usluge.

8. Mere izbegavanja poreske evazije ili izbegavanje poreza:

Da bi izbegli poresku evaziju ili izbegavanje, oporeziv iznos treba da je slobodna tržišna cena u svakom od sledećih slučajeva oko isporuke robe i usluga koja uključuje porodične veze ili druge bliske veze,veze menadžmenta, vlasništva, članstva ili zakonske veze:

8.1.kada je procena manja nego cena otvorenog slobodnog tržišta i “primalac” isporuke ne snosi pravo umanjenje shodnom članu 36. ovog Zakona;

8.2.kada je procena manja od vrednosti otvorenog tržišta i dobavljač nema puno pravo za odbitak prema stavu 1. člana 27. i stavovima 1. i 3. člana 28. ovog zakona i nabavka je slobodna nabavka;

8.3. kada je procena veća od cene otvorenog slobodnog tržišta i “snabdevač“ nema potpuno pravo umanjenja prema članu 36 ovog Zakona.

9. Ministar privrede i finansija treba da donese podzakonski akt za sprovođenje ovog člana. Ovaj član posebno obuhvata dokaze koja se traže od oporezivog lica o aktualnim iznosima troškova ponovne naplate referisana podstavu 3. stava 6. ovog člana.

Član 25

Oporeziv iznos oko uvoza robe - konvertiranje vrednosti stranih valuta u evrima

1. Oporeziv iznos u vezi sa uvozom robe:

1.1. u vezi uvozom robe, oporeziv iznos treba da je vrednost za carinske potrebe, utvrđena u skladu sa važećem carinskim zakonodavstvom Kosova.

1.2. oporezivi iznos treba da obuhvata sledeće faktore, koji do sada nisu obuhvaćeni:

1.2.1. porezi, obaveze, takse i druge obaveze naplata van Kosova, i ona koja su obaveze zbog uvoza, isključujući PDV koji vrši ubiranje;

1.2.2. neredovni vanredni troškovi, kao na primer, one za komisije, pakovanje, transportovanja i troškovi osiguranja, koja su dešavale do prvog mesta destinacije unutar teritorije Kosova i ona koja su rezultirale od transporta za drugo mesto destinacije unutar Kosova ako je to mesto poznat u momentu utovara;

1.2.3. za ciljeve tačke 1.2.2, ovog člana “prvo mesto destinacije” označava mesto napisano u dokumentu otpremnice ili u nekom drugom dokumentu po kome je roba uvezena na Kosovo. Ako nije ništa napisano, prvo mesto destinacije uzima se mesto prvog transfera tereta na Kosovo.

1.3. Oporeziv iznos ne treba da uključuje sledeće faktore:

1.3.1 smanjene cene preko umenjenih ranijih naplata;

1.3.2. smanjenje cena odnosno datih rabata za potrošače i uzetih od njih za vreme uvoza.

1.4. Kada se roba privremeno izvezena sa Kosova, ponovo uveze, nakon popravke, izrade, adaptacije, rada ili prerada van Kosova, oporeziv iznos treba da je vrednost popravke, izrade, adaptacije, rada ili prerada kako je to utvrđeno u skladu sa carinskom zakonodavstvu;

2. Konvertiranje vrednosti strane valute u evro:

2.1. kada vrednost i korišćeni faktori za utvrđivanje oporezivog iznosa na uvozu

izražava se stranom valutom, konvertiranje ovog iznosa na domaću euro valutu vrši se primenjivanjem utvrdjene norme razmene u skladu sa uredbama Carine koja regulišu obračunavanje vrednosti za carinske potrebe.

2.2. kada vrednost i korišćeni faktori za utvrđivanje oporezivog iznosa jedne druge transakcije od uvoza robe, izražava se stranom valutom, konvertiranje ovog iznosa na domaću euro valutu treba da je zadnjikurs prodaje kako je definisano od CentralneBanke Kosova registrovano kada PDV postane opterećen.

POGLAVLJE VII STOPE

Član 26 Stopa

1. Standardna stopa:

1.1. PDV opterećuje se stopom od 16%.

2. Ministar ekonomije i finansije odlukom Kosovske vlade i koja je usvojena od strane Skupštine, može donositi potzakonske akte radu uvođenja u upotrebi snižene norme ne niže od pet od sto (5%) za snabdevanje robom i određenim uslugama. Na osnovu iste procedure ukoliko se to pokaže potrebnm, Ministar može isto tako da uvodi u upotrebi uvećanu privremenu stopu PDV uvećanu ne više od dvadesetijedan od sto (21%) radi sprovođenja samo kod određene robe i usluge. Snižene i povećane norme mogu se primeniti jedino za snabdevanje robom u islugama koje sa nalaze u Aneksu III.

POGLAVLJE VIII OSLOBADJANJA BEZ PRAVA UNMANJENJA PDV

Član 27 Oslobadjanja za određene aktivnosti od javnog interesa

1. Sledeće transakcije su oslobodjena:

1.1. bolničke usluge, briga o zdravlju i uske povezane aktivnosti preduzete od organa određenih važećim kosovskim zakonima, posebno na teret uporedivih cena ili socijalnih uslova uporedivih sa ovim primenjivim za organe utvređenih važećim kosovskim zakonima, od strane bolnica, centara medicinskog tretmana ili diagnostifikaciju ili druge dobre poznate institucije slične prirode;

1.2. pružanje lekarske brige na pružanju lekarske i predlekarske brige kako je to utvrđeno zakonom javne službe i isporuka lekova, farmaceutskih proizvoda, instrumenata, lekarskih i hirurških aparatura.

1.3. nabavka ljudskih organa, krvi i mleka;

1.4. isporuka uslugama zubara tehničara u njihov stručni kapacitet i isporuka protezama zuba od dentista i dentista tehničara;

1.5. isporuka usluga od samostalnih grupa lica koji obavljaju aktivnost oslobođen PDV-a ili u relaciji sa kojim nisu oporeziva lica, radi pružanje usluga od njihovih članova koji su neoposredno potrebni za obavljanje takve aktivnosti, gde ove grupe prosto traže od njihovih članova tačnu refundiranje za njihov deo zajedničkih troškova, pod uslovom da ova oslobađanja ne utiču na raspad konkurencije;

1.6. isporuka robe i usluga usko povezane sa blagostanjem i rada socialnog osiguranja uključujući nabavke staračkog doma, od nadležnih organa Kosova ili drugih organa poznate od Nadležnog Autoriteta Kosova posvećena socialnom blagostanju i poduzete u usporedivim cenama;

1.7. isporuka robe i usluga usko povezane sa dečjom zaštitom i zaštitom omladine, od redovnih organa regulisano zakonom o javnoj službi ili od drugih organizacija poznate od Nadležnog Autoriteta Kosova posvećen socialnom blagostanju i poduzete u usporedivim cenama;

1.8. pružanje edukacija dece i omladine, školska i univerzitetska edukacija, stručno treniranje i ponovno treniranje, uključujući isporuke robe i usluga usko povezane sa njima, od organa regulisano zakonom o javnoj službi koje imaju kao svoj cilj ili drugih organizacija poznate nadležnim Autoritetom Kosova koja imaju sličan objekat i poduzete u usporedivim cenama;

1.9. pružanje privatnog školovanja od učitelja koje pokriju školsku i univerzitetsku edukaciju unutar konteksta škola i univerziteta kako je referisano u članu 8 ovog podčlana;

1.10. regrutovanje stafa iz religioznih i filozofskih institucija za potrebne aktivnostireferisane u članove 1, 6, 7 i 8 i radiduhovnog blagostanja;

1.11. isporuka robe i usluga usko povezanesa njima, za njihove članove u zajednički interes na povratak za odlučno potpisivanje skladu sa njihovim pravilima od neprofitabilnih organizacija zbog političke, sindikalne, religiozne, patriotske, filozofske, filantropske ili gradjanske prirode, poduslovom da to oslobađanje ne uništi konkurenciju;

1.12. isporuka određenih usluga usko povezane sa sportskom i fizičkom, gdje svrha tih usluga direktno je neophodno za obrazovanje;

1.13. isporuka određenih kulturnih usluga isporuka robe, usko povezane sa njima od organa upravljenih od zakona o javnim službama ili od drugih kulturnih organa priznate na Kosovu, gde svrha tih usluga je promovisanje kulturnih događaja i potencijalima Kosova unutar i izvan svog teritorija;

1.14. isporuka robe i usluga od organizacija čije aktivnosti su oslobođene prema podstavovima 1, 6, 7, 8, 9, 12 i 13. stava 1. ovog člana, u vezi sa formiranjem fondova organizovane ekskluzivno za njihov dobit, pod uslovom da to oslobađanje ne uništi konkurenciju. Ali sledećim slučajevima nije dat oslobodjenje isporučene robe:

1.14.1. kada isporuka nije esencijalna za oslobodjene transakcija;

1.14.2. kada je glavni cilj isporuke da se dobiju dodatni dobit za spomenute organe preko transakcija koja su u neposrednoj konkurenciju sa one iz komercijalnih organizacija koja podležu PDV-u;

1.15. isporuka usluge transport za bolesna lica ili povredjena motornim vozilima specialno dizajnirana za takav cilj, od redovnih nadležnih organa;

1.16. druge aktivnosti od one komercijalne prirode, razvijene od javnih organa radio i televizije;

1.17. razvijene aktivnosti od institucija verskih zajednica koja kao isključivi cilj imaju ostvarivanje verskih ubedjenja i vere uključujući i ciljeve dobroćinstvo i blagostanje, seminari i druga organizovanja radi treniranja službenika ili predavača verskog obrazovanja;

1.18. isporuka materijala za Industriju štampe kao što je definirano u daljnjem tekstu u toku maloprodaje, obavljene za zadnji korisnik, pod uslovom da takva nabavka dogodi kod lice bez pravo na odbitak odbitnog PDV-a.

Ovi materijali su materijali sa sljedećim kodeksima Carine sa nomenklaturom TARIC:

1.18.1 Kodeks 4901: Štampane knjige, brošure, letaka i slične štampane stvari, u jedom listu ili ne;

1.18.2. Kodeks 4903: Dečje slike, crtanje ili knjige u boji;

1.18.3 Kodeks 4904: Muzika, štampana ili u rukopisu, bez obzira da li je vezana ili ilustrovana ili ne.

Za potrebe ovog stava ", isporuka licu bez prava na odbitak" označava isporuku licu koji upotrebljava štampani materijal za privatnu upotrebu ili za primenu u svrhe osim onih poslovanja. Ovo oslobodjenje od poreza ne obuhvaća isporuku pornografije ili druge štampane materijale koje se smatraju od pornografske prirode.

2. Druga oslobodjenja od onih predviđenih u podčlanovima 1, 6, 7, 8, 9, 12 i 13 stava 1. ovog člana, mogu da se urade drugim organima od one koje su regulisane zakonomima Kosova na snazi. Takve izuzetke mogu biti odobrene od strane pod-zakonskog akta i ne mogu biti odobrene kada isporuka nije bitna za izuzete transakcije i kada je osnovna namena je za dobijanje dodatnog prihoda za imenovanog organa preko transakcija koja su u direktnoj konkurenciji sa onima iz komercijalnih preduzeća koja podležu PDV-u.

3. Minsitar Privrede i Finansije donosi podzakonski akt sa pravilima i uslovima za primenjivanje stavova 1 i 2 ovog člana i može ograničiti obim ovih olakšica u toku tranzitnog perioda referisano u članu 64 ovog Zakona. Ministar može da naloži potrebne mere za sprečavanje krive konkurencije u disavantažu oporezivih lica koja podležu PDV-u. On takodje takodje treba da definiše nadležne autoritete i organe Kosova spomenute u ovom članu i način na koji ne javni organi ili organizacije biću obavestene od javnih autoriteta za nametnute oslobodjene isporuke ili za koja mogu da postanu oslobodjene konkurencije.

Član 28

Oslobadjanja za druge aktivnosti

1. Druge sledeće aktivnosti su oslobodjena:

1.1. transakcije osiguranja i reosiguranja, uključujući usluge od brokera osiguranja i agenti osiguranja;

1.2. dodeljivanje, trgovinska rasprava i menadžiranje kredita od lica koja to dodeljuju;

1.3. trgovinska rasprava, ili svaka trgovina u garancijama kredita ili druga sigurnost za pare i menadžiranje garancija kredita od lica koja dodeljuje kredit;

1.4. transakcije, uključujući trgovačke rasprave, odgovarajući propisi i žiroračuni, naplate, transferi, dugovi, čekovi i drugi instrumenti za raspravu, ali isključujući ubiranje dugova;

1.5. transakcije, uključujući trgovačke rasprave, i odgovarajuće valute, banknote, i kovani novac upotrebom kao službeni tender, izuzev artikala kolekcionara što znači, zlatni metalni novac, srebrni metalni novac ili drugog metalnog novca ili banknote koja normalno nisu korišćene kao zakonska ponuda, ili metalnog novca numizmatičkog interesa;

1.6. transakcije, uključujući trgovačke rasprave, ali bez menadžiranja i čuvanje, u akcijama, kamate kod kompanija ili asocijacijama ili negarantovanih obećanja

naplate i drugi papiri od vrednosti, ali izuzimajući dokumenta koja robi daju naslov i prava i pisma od vrednosti referisana u podstavu 2. stava 4. člana 10. ovog Zakona;

1.7. menadžiranje specialnih investicionih fondova kako se definišu od Nadležnih Autoriteta Kosova;

1.8. isporuka vrednošću poštanskih marki vredne za korišćenje poštanskih usluga unutar Kosova, fiskalnim markama i sličnih drugih marki;

1.9. kladionice, lutrije i drugi oblici igre na sreću, zavisno od uslova i postavljenih ograničenja od Nadležnog Autoriteta Kosova;

1.10. isporuka zemljištem ili zemljištem gde stoji zgrada ili kuća;

1.11 isporuka kuća, stanova i drugih smeštaja, korišćene uglavnom za stanovanje;

1.12. lizing ili davanje pod kirijom nepokretne imovine.

2. Od oslobadjanja iz podstava 11. stava 1. ovog člana, izuzimaju se:

2.1.usluge akomodiranja, kako su definisane u zakonima zemlje članica, u sektoru ugostiteljstva i sektorima sličnih funkcija uključujući usluge akomodiranja u kampovima odmarališta ili u mestima koja se koriste za kampovanje;

2.2. davanje pod kirijom prostora i mesta za parkiranje motornih vozila;

2.3. davanje pod kirijom opremu i stalnu instaliranu mašineriju;

2.4. zakupnina za metalne blagajne;

2.5. lizing odnosno davanje pod kirijom nepokretne imovine za komercijalne svrhe, osim zemljišta.

3. Specijalna olakšanja za Verske Zajednice na Kosovu shodno Zakonu Br.02/L-31 o Verskoj Slobodi na Kosovu i druge važeće zakone.

3.1.isporuka robom i uslugama Verskim zajednicama u Kosovo za obavljanje posebne privredne delatnosti za njihovu samoodržavanje, kao n.p.proizvodnja verskih odela, pripadnika klera i izvezene robe, sveća, slikanje ikona, rezbarenje na drvo, stolara i tradicionalni poljoprivredni proizvodi, trebaju da se oslobadjaju;

3.2. za ciljeve ovog podčlana: "religija" označava Islamsku Zajednicu Kosova, Srpsku Pravoslavnu Crkvu, Katoličku Crkvu, Verska Zajednica Jevreja i Protestantska Crkva;

3.3. "Naslovna Religija" označava religiju koja ima pravo na olakšanja kako je utvrđeno u ovom podčlanu,

3.4. oslobadjanja takodje ukljućuju relevantne proizvode, materijale, mašineriju, alate i stoku za obavljanje privredne delatnosti koja koje se referišu podstavu 3 stava 1 ovog člana.

3.5 Ministar Privrede i Finansija, treba za svaku naslovljenu religiju kako je definisano u Zakonu Br.02/L-31 o slobodi veroispovesti, i druge važeće zakone, donosi podzakonski akt u kome treba da se definiše vodjenje knjiga i dokumentaciju, ostavljanje godišnjih pregleda za poreske ciljeve i usvojenu proceduru potvrđenja oko tačke 3.1 i 3.2 ovog člana.

POGLAVLJE IX OSLOBADJANJA NA UVOZU I DRUGA SPECIFIČNA OSLABADJANJE OKO UVOZA

Član 29 Oslobadjanja na uvozu

1. PDV-a treba da se oslobadja sledeće:

1.1. puštanje robe na slobodnom kretanju, ako isporuka takve robe vršena je na teritoriji Kosova od oporezivog lica gde u svim okolnostima oslobodjen je od PDV-a;

1.2. roba koja se ponovo uvozi, u neizmenjenim uslova od lica koja je tu robu izvezio, pod uslovom da je ova roba oslobodjena carinskih obaveza u skladu sa carinskom zakonodavstvu;

1.3. uvezena roba oslobodjena carinskih obaveza i namenjena za:

1.3.1. službeno korišćenje od dilomatskihi konzularnih kancelarija i specijalnih misija akreditovana na Kosovo. Za konzularne kancelarije upravljana od počasnih službnih konzula jedno oslobadjanje u skladu sa ovom podtaćkom treba da se primenjuje samo na robu koja dolazi iz zemlje koja otpremila, izuzev od strestva transporta pod uslovom da Mistarstvo odgovorna za spoljne poslove daje dozvolu za ovu robu;

1.3.2. službeno korišćenje od medjinarodnih organizacija, ako je to predvidjeno paktima ili medjunarodnim sporazumima koja se sprovode na Kosovo;

1.3.3. lićno korišćenje od stranog osoblja specialnih diplomatskih i konzularnih misija akreditovane na Kosovo, ukljućujući i njihove članove porodice;

1.3.4. lično korišćenje od stranog osoblja međunarodnih organizacija, uključujući i njihove članove porodice, ako je to predviđeno u međunarodnim paktovima koja se sprovode na Kosovu;

1.3.5.oružane snage Oranizacije Severoatlanskog pakta uključujući KFOR, za korišćenje od tih snaga ili stranog civilnog osoblja koja ih prate ili za isporuka kuhinja ili njihove klubove;

1.3.6 lično korišćenje stranog osoblja ugovorača međunarodne organizacije ili strane vlade i njihove organizacije, uključujući članove njihovih porodica, ako je to potpisano u bilateralnim sporazumima koji se primenjuju na Kosovo.

1.4.Olobadjanja prema podstavovima 1.3.3 i 1.3.4 ovog člana, ne treba da se obavljaju od građana Kosova ili stranih građana sa stalnom adresom na Kosovo. Oslobadjanja po ovoj tački treba da se sprovode na osnovu uverenja izdavana od nadležnog Ministarstva Inostranih Poslova. Roba oslobođena od PDV-a u skladu sa ovim postavom ne može se otudjiti. One mogu da se otudjuju samo pod uslovom da se vrši isplata PDV-a nakon završetka trogodišnjeg perioda od dana uvoza robe.

1.5. ako u skladu sa jednim međunarodnim paktom, oslobadjanja mogli da se sprovedu samo pod uslovima uzajamnosti. Ministarstvo Spoljnih Poslova treba da potvrdi tu uzajamnost.

1.6. uslove u detalje i metode sprovođenja takvog oslobođenja PDV-e i utvrđivanje količinskog ograničenja za određenu vrstu roba za koja korisnici naslovljeni prema ovom članu, mogu da traže oslobođenje PDV-a, treba da utvrđuje ministar za privredu i finansije.

1.7. uvoz lova ribarskim brodovima i ribarskim skapama korišćene za ribarstvo u Luku, pod uslovom da lov bude nepreradjivan ili podleže samo onim procedurama koja su potrebna za čuvanje njenog kvaliteta, i to pre uvoza nijedan uvoz da nije obavljen ovim Zakonom;

1.8. usluge koja su povezana sa uvozom robe, pod uslovom da vrednost takvih usluga budu uključene u oporeziv iznos u skladu sa podstavom 2. stava 1. člana 25. ovog Zakona;

1.9. zlato i drugi plemeniti metali, banknote i metalni novac uvezen iz Centralne banke Kosova;

1.10.uvoz gasa preko sistema distribucije prirodno gasa ili uvoz elektriciteta.

2. Uvoz robe navedene u Prilogu IV ovog Zakona izuzet je tokom prelaznog razdoblja iz člana 64. ovog Zakona.

Član 30

Druga specijalna oslobadjanja vezana sa uvozom

1. U vezi uvezene robe i puštanje na slobodnom kretanju, u skladu sa uslovima i vremenskim rokovima utvrdjene Carinskom Zakonodavstvu, od PDV-e treba da se oslobadja sledeće:

1.1. otpremanje neznatnih vrednosti donošena iz inostranstva. Ov oslobadjanje ne važi za duvan i proizvodima duvana, alkohol i alkoholna pića, parfimeriju i kolonsku vodu. Totalan vrednst u jednom individualnom pošiljku koja se smatra neznatnom ne treba da prelazi iznos utvrdjen od Ministra Ministarstva Privrede i Finansije;

1.2. lična korišćena imovina koja pripada fizičkom licu koji je živio u inostranstvu više od 12 meseci i koji dolazi na Kosovo. Ovo oslobadjanje ne važi za duvan i proizvodnjima duvana, motorna vozila, i opremu za obavljanje priredne delatnosti;

1.3. stvari koja pripadaju pojedincu koji je živio u inostranstvu neprekidno dvanaest (12) meseci i vraća se u Kosovo. Ovo oslobadjanje ne važi za duvan i proizvodnjima duvana, motorna vozila, i opremu za obavljanje priredne delatnosti;

1.4. artikli dobijeni nasledstvom od fizičkog lica koji stalno živi na Kosovo. Ovo oslobadjanje ne treba da se sprovede na duvan i proizvodima duvana, transporna sredstva, opremu, zalihe sirovine, polufabrikata i finalne proizvode, stoku i poljoprivrednih proizvoda koja prelaze normalne porodične potrebe;

1.5. pomoć za studije za lične upotrebe od učenika i studenata koji dolaze da studiraju na Kosovo;

1.6. roba u ličnoj torbi putnika, koja se uveze u ne komercialne svrhe i koja su oslobodjena od isplate Carinskih obaveza u skladu sa carinskim uredbama;

1.7. ne komercialna roba u maloj konsignaciju poslata besplatno od strane fizičkog lica koje stanuje u inostranstvu, za fizičko lice na carinskoj teritoriji Kosova do vrednosti, i za duvan i proizvodnjima duvana, alkoholna i nealkoholna pića, parfimeriju i kolonsku vodu do iznosa utvrdjenu od Ministra Ministarstva privrede i finansije;

1.8. počasne nagrade i nagrade ako njihova priroda i pojedinačna vrednost pokazuju da nisu uvozene u komercialne svrhe; trenutne nagrade priznate Unutar okvira medjunarodnih odnosa, pod uslovom da ne pokazuju komercialne ciljeve; u odnosima reciprociteta, artikli za strane rukovodioce avia odnosno njihove predstvnike, za njihove zahteve prilikom službenih poseta Kosovu. Ovo oslobadjanje ne važi za duvan i proizvodima duvana;

1.9.terapeutske substance ljudskog porekla i reagense za odredjivanje krvnih grupa i vrste indova koja se koriste u nekomercialne lekarske ili naučne svrhe; farmaceutičke proizvode za lekarsku negu ili veterinarstvu korišćenje u međunarodnim sportskim događajima; laboratorijska bića, stočne, biološke i hemiske substance, dostavljene oslobodjenjem od poreza namenjena za naučna istraživanja, i uzorci referenti sa destinacijom za kontrolu kvaliteta medicinskih proizvoda usvojena od Svetske Organizacije Zdravstva;

1.10. osigurana roba kao slobodna opterećenju od državnih organa, dobrotvornih i filantropskih organizacija sa destinacijom na raspodelu ljudima za pomoć, ili roba oslobodjena poreza i bez neke komercialne destinacije radi ekskluzivne upotrebe za ispunjenje njegovih radnih potreba i unaprđenju radnih zadataka. Ovo oslobadjanje ne važi za duvan i proizvodnjima davana, kafu i čaj i motorna vozila (izuzev sredstva za spašavanje). Ova oslobadjanja treba da se sprovode samo za organizacije koja vode potrebu dokumentaciju i omogućuju nadležnim organima kontrolu njegovih delatnosti, i kada je to potrebno, pružaju sigurnost u isplati PDV-a;

1.11 uvezena roba od državnih organa i organizacija, dobrotvornih i filantropskih organizacija sa destinacijom za slobodnu raspodelu za žrtve prirodnih i drugih nesreća i rata, ili roba koja ostaje u vlasništvu ovih organizacija ali su na raspolaganju za gore pomenute žrtve. Ovo olakšanje ne treba da se sprovodi za materijale i opremu za popravke regiona ugrožene prirodnim i drugim nepogodama i slično. Ovo olakšanje treba da se sprovodi samo za organizacije koje vode odgovarajuću dokumentaciju i omogućuju da nadležni organi vrše kontrolu njihove delatnosti i koja, tamo gde je to potrebno, pružaju sigurnost isplate PDV-a;

1.12. artikli posebno namenjeni za edukaciju, treniranju ili zapošljavanu slepih i gluvih ili drugih fizičko ili mentlno hendikepiranih lica ako su obezbedena kao slobodna od opterećenja i uvezena od institucija ili organizacija čija j aktivnost edikacija i asistencija za ova lica i pod uslovom da nema znakova komercialnosti od strane donatora;

1.13. oprema koju je koristio vlasnik za obavljanje privredne delatnosti kada se to obavlja u Kosovo. Ova oslobadjanja ne treba da se sprovodi u srestvima transporta, naftnih derivate, zalihe i robu, proizvode i poluproizvode, i stoku u posedi trgovaca;

1.14. biljni i stočni proizvodi prizvodjene od poljoprivrednika koji su stanvnici Kosova, u imovinu unutar teritorije susedne zemlje i mladja stoka i drigi proizvodi od stočarstva koja su u njihovoj farmi, pašnjaku ili zimnici; seme, hemisko djubrište ili slični proizvodi za poboljšanje zemljište poljoprivrednika koji su strani državljeni u njihvu imovine na Kosovu;

1.15. uzorci robe nezatne vrednosti radi dobijanja naloga za robu iste vrste i koja u vezi sa izgledom i količini, nisu korišćene za neke druge svrhe;

1.16. štampani materijali i materijali reklame dostavljena od lica koji je otvorio biznes na Kosovo;

1.17. roba destinacijom za tržište, izložbu odnosno sličnih manifestacija. Ovo oslobadjanje ne treba da se sprovede na alkohol, duvan i proizvodima duvana, i derivate;

1.18. roba koja za utvrđivanj njegovog sastava, kvaliteta ili druge tehničke karakteristike su sa destinacijom za ekzaminaciju, analize i testiranja i koja se u potpunosti koriste ili uništavaju. Ovo oslobadjanje ne treba da se sprovedi na ekzaminaciju, analize i testiranju radi promocije prodaje;

1.19. artikli i prateća dokumentacija koja u cilju prihvatanje i zaštite trgovačke marke, patenata i modela dostavljaju u organizacijama zaštite prava intelektualne imovine;

1.20. turistička informativna dokumeta sa destinacijom slobodne raspodele od opterećenja i čiji je glavni cilj da predstavlja tudje turističke proizvode i usluga;

1.21. dostavljene dokumente državnih organa; publikacija stranih državnih i međunarodnih organa i organizacija; obrasci za izvršenju vlasti državnih organa; artikli evidencije u sudskim procedurama; štampani dopisi dostavljeni kao normalan deo razmene informacija medju civilnim službama ili bankarskim institucijama; službeni štampani materijali primljeni od Centralne Banke Kosova; dokumenti, arhive i obrasci koja se koriste u međunarodnim sastankima, konferencijama ili kongresima; skice, tehnički crtezi, modeli i slični dokumenti radi učešće u nekom međunarodnom takmičenju organizovana na Kosovo; štampani obrasci korišćeni u skladu sa međunarodnim konvencijama kao službena dokumena u međunarodnu trgovinu motornim vozilima i robom; fotografije i dostavljeni slajdovi štamparskih organizacija i kompanije listova; artikli kolekcionara i umetnički radovi koja nisu distinjirana za prodaju koja su uvezena kao slobodna od opterećenja od muzeume, galerije, i druge institucije koja su destinirana slobodnom pregledu od opterećenja; zidne mape, filmovi (drugačije od kinematografskih filmova) i drugi autovizuelni proizvodi edukacione prirode proizvedene od Ujedinjenih Nacija ili njenih specialnih agencija;

1.22. potreban materijal za tovar i osiguranje robe u toku transporta; jedan sloj slame i stočne hrane u toku transporta utovarena u transportnim srestvima, koja je upotrebljena u transportu stoke od strane zemlje na Kosovu ili preko Kosova;

1.23. karburanti i lubrifikanti motornin vozila u rezervoarima predinstalirane fabrike;

1.24. materijali za izgradnju spomenika, održavanje, odnosno dekoraciju groblja ili groblja žrtava rata dugih zemalja; kovčega koja sadže posmrtno ostatke i (urne) koja sadrže prah umrle osobe i artikla funerala koja obično prate kovčega i urne;

- 1.25 lekovi, farmaceutske proizvodi, instrumenti, lekarske i hirurške aparature.
2. Specijalna oslobadjanja koja se sprovode za vreme tranzitnog perioda referisana Članu 64 ovog Zakona:

2.1.uvoz robe finansirana od prihoda donacija iz Budžeta ili preko Budžeta Kosova ili pod kontrolom nadležnih organa ili finansirane direktno iz ugovora za dobrobit Ministarstva, lokalnih autoriteta i drugih organa uređene zakonom, od međunarodnih, međuvladinih organizacija i njihove agencije vlada, vladinih agencija, vladinih i nevladinih organizacija zasnivanjem na humanitarne programme, izgradnje i drugih projekata uključene u projekt za evropske integracije na Kosovu;

2.2. uvozi Ujedinjenih nacija odnosno neka od njenih agencija, Svetska banka i međunarodne međjuvladine organizacije.

3. Specijalna oslobadjanja koja se sprovode za relegije na Kosovu shodno Zakonu Br.02/L-31 o Verskim Slobodama na Kosovu i drugih važećih zakona:

Propisi stava 3. člana 28. ovog Zakona takodje treba da se sprovode za uvoze oko ovih specijalnih oslobadjanja zamenivanjem “isporuka robe i usluga” sa “uvozi”

POGLAVLJE X OSLOBADJANJA U UVOZIMA

Član 31 Oslobadjanja u izvozima

1. Sledeće transakcije su oslobodjene:

1.1.isporuka robe poslata ili transportovana sa destinacijom van Kosova od ili u interesu prodavca;

1.2.isporuka robe poslata ili transportovana sa destinacijom van Kosova od ili u interesu potrošača koji nije postavljen unutar njihove određene teritorije, izuzev transportovane robe od samog potrošača za opremu, isporuka derivatima i obezbedjenje privatnih skafova i privatnih aviona ili svakog drugog sredstva transporta za privatno korišćenje;

1.3.isporuka robe za organe, usvojeno od nadležne institucije koje uvezu van Kosova kao deo njihove humanitarne, dobrotvorne ili aktivnosti edukcije van Kosova;

1.4.pružanje usluga koja spadaju u radu pokretne imovine dobijenu ili uvezenu ciljem obavljanja tog posla unutar Kosova a poslata ili transportovana van Kosova od snabdevača, od potrošača ako nenalazi unutar svoje odgovarajuće teritorije ili u interesu svakog od njih;

1.5.Pružanje usluga, uključujući transport i pomoćne transakcije, ali isključivanjem oslobodjene usluge u skladu sa članom 27 oko određene aktivnosti javnog dobita i člana 28 vezano za određene neke druge aktivnosti, gde ova roba direkto povezana sa izvozom i uvozom robe predviđeno predviđeno stavom 2. člana 21. ovog zakona.

2. Roba koja se nosi u ličnoj torbi putnika:

2.1. kada isporuka robe referisana u podstavu 2. stava 1. ovog člana odnosi se na robu koja se nosi u ličnoj torbi putnika, oslobadjanje se sprovodi samo ako se ispune sledeći uslovi:

2.1.1.putnik nije smešten unutar Kosova;

2.1.2. roba je transportovana van Kosova pre kraja trećeg meseca koji sledi posle onog kada se desila isporuka;

2.1.3.totalan vrednost isporuke, uključujući PDV, je veća od stopedeset (175) €.

Putnik koji nije smešten unutar Kosova označava putnika gde njegova stalna adresa ili njegovo obično boravište nije unutar Kosova. U tom slučaju "stalna adresa ili obična rezidencija" označava mesto registrovana u Pasoš, ličnu kartu ili drugom službenom ličnom dokumentu, kao dokument identifikacije od mesta, unutar teritorije vršena isporuka.

Dokaz izvoza treba da se obavlja preko fakture ili drugog dokumenta u mesto nje, potpisano od carinske kancelarije izlaska sa Kosova.

2.2 refundiranje PDV-a na Kosovu isplaćena prema stavu 2.1 člana 31 ovog zakona treba da se uredi kako je utvrđeno podzakonskim aktom Ministra Ministarstva privrede i finansija koji takodje utvrđuje datum kada počinje refundiranje.

POGLAVLJE XI OSLOBADJANJA POVEZANA SA MEDJUNARODNIM TRANSPORTOM

Član 32 Oslobadjanja povezana sa medjunarodnim transportom

1. Sledeće transakcije su oslobodjene:

- 1.1. isporuka robe za isporuka sa derivatima i sabdevanje brodova plovljenja u velike more ili prenos putnika uz naplatu ili korišćena u komercialne, industriške ili ciljeve ribarstva, ili za spašavanje ili asistenciju na more ili za ribarstvo u more, izuzev isporuka brodova;
  - 1.2. isporuka robe za isporuka derivatima i isporuka hranom ratnih brodova, koja spadaju unutar koda kombinovane nominklature(CN) 8906 10 00, koja napuštaju njihovu teritoriju i povezuju se za luke ili usidravaju van Kosova;
  - 1.3.isporuka, modifikacija, popravljjanje, održavanje, uzimanje pod kirijom (engl.chartering) i davanje pod kirijom brodova referisana u podstavu1. stava 1. ovog člana, isporuka, davanje pod kirijom, popravka i održavanje, uključujući opremu ribarenja, inkorporirana ili korišćenjea ovde;
  - 1.4.isporuka pružanje drugih usluga od one referisane u podstavu 3. stava 1.ovog člana, za ispunjenje direktnih potreba brodova referisana u podstavu 1. stava 1. ovog člana ili njegovog tereta;
  - 1.5. isporuka robe za isporuka, derivata za avione koji uglavnom saobraćaju na međunarodnim vazdušnim linijama;
  - 1.6.isporuka, modifikacija, opravka, održavanje, „chartering“ i davanje pod zakup aviona navedenih u podstavu 5. stava l. ovog člana, kao i isporuka, davanje pod zakup, opravka i održavanje opreme, inkorporirana ili korišćena ovde.
2. Isporuka drugih usluga osim one referisana u podstavu 6. stava 1, radi neposrednog ispunjenja aviona referisano u podstavu 5. stava 1. odnosno njenog tereta.

POGLAVLJE XII
OSLOBADJANJA U VEZI ODREĐENIH TRANSAKCIJATRRTIRANIH KAO
IZVOZ, OSLOBADJANJA ZA PRUŽANJE USLUGA OD STRANE
POSREDNIKA, I OSLOBADJANJA U VEZI CARNSKIH
SLIČNIH ARANŽMANA

Član 33

Oslobadjanja u vezi odredjenih transakcija tretirane kao izvoz

- 1.Sledeće transakcije koja se smatraju kao izvozi oslobogjena su:
  - 1.1.isporuka robe i pružanje usluga usluga diplomatskog i konzularnog aranžmana;
  - 1.2.isporuka robe i pružanje usluga za međjunarodne i vladine organe poznate kao takve od javnih autoriteta države član domaćin, i za članove takvih organa,

unutar limita i postavljenim uslovima medjunarodnih konvenzija koja se odredjuju od organa ili sporazumima nadležnih autoriteta;

1.3. Isporuka robe ili pružanje usluga za NATO i KFOR sa destinacijom ili za oružane snage NATO-a i KFOR-a za korišćenje od ovih snaga ili za civiljno osoblje koja ih prate, za kuhinje i njihove klubove kada ove snage učestvuju u zajedničkoj odbrani i na učuvanju mira;

1.4. isporuka zlata za Centralnu banku.

2. Navodnjavanje zemljišta i nabava robe navedena u Aneks IV ovog zakona izuzete su tokom prelaznog razdoblja iz člana 64. ovog Zakona

3. Specijalna oslobadjanja koja nse sprovode u tranzitnom periodu referisano u Članu 64 ovog Zakona;

3.1. isporuka robe i pružanje usluga finansirana prihodima donacija za Budžet Kosova ili preko Budžeta Kosova ili pod kontrolom nadležnih organa ili finansirane direktno iz ugovora za Ministarstva, lokalnih autoriteta ili drugih organa predvidjene zakonom, od vlada, vladinih agencija, vladinih i nevladinih organizacija koja se zasnivaju na humanitarne programe i projekte i reizgradnje na Kosovu. i drugih projekata uključene u projekt za Evropske Integracije na Kosovu;

3.2. isporuka robom i pružanje usluga za Ujedinjene nacije ili neku od njenih agencija, Svetska banka i medjunarodne medjuvladine organizacije.

4. U slučajevima kada je roba otpremljena ili transportovana van Kosova gde je izvršena isporuka i kod pružanja usluga, moguća su oslobadjaja u obliku refundiranja PDV.

Član 34

Oslobadjanja za pružanje usluga posrednika

Pružanje usluga posrednika koja rade u ime odnosno u interesu druge osobe, gde oni učestvuju u transakcijama referisana u poglavljima 10. i 11. i transakcije tretirane kao izvoze u poglavlje 12. ili transakcija izvršene van Kosova.

Član 35

Carinki magacini i slični aranžmani

1. Uvoz dobara treba da se oslobadjaju od PDV-a ako imaju destinaciju da se:

1.1. predstave Carini, a kada je to dozvoljeno carinskim zakonodavstvom, da se smeste u privremeno skladište;

1.2. smeste u slobodnoj zoni;

- 1.3. postavljaju carinskim aranžmanom deponiranja ili aranžmanima unutrašnje prerade pod režimom ukidanja;
2. Oslobađanje takodje je moguće za pružanje usluga oko isporuke robe po stavu 1 člana 35 i za isporuku robe i pružanje usluga u slobodnoj zoni, i magacine carine.
3. Transakcije prema stavu 1. ovog člana su oslobađana od PDV-a pod uslovom da roba ne stavlja u slobodnom prometu ili da nemaju za cilj poslednju potrošnju i iznos obaveze PDV-a prestankom aranžmana u referisanim situacijama u ovom stavu da korespondira sa iznosom PDV-a koji bi bio obaveza kada bi svaka od onih transakcija oporezivale unutar Kosova.
4. Roba destinirana za prodaju u “duty free shops” (prodavnice oslobodjena obavezama) u jednom otvorenom aerodromu za međjunardni vazdušni saobraćaj ili otvorenog Porta za međjunardni saobraćaj pod uslovima da putnici koje nose takvu robu na lične torbe sa dozvoljenom količinom za drugu državu avionom ili brodom takodje su oslobodjena PDV-a.
Putnik referisan u stavu 4 ovog člana smatra se putnik koji ima kartu u kojoj piše destinirani aerodrom odnosno luk druge države.
5. Roba namenjena prodaji putnicima u avionu tokom leta je oslobođena od poreza kada se mesto dolaska nalazi izvan Kosova.

POGLAVLJE XIII UMANJENJA

Član 36 Pravo na umanjenje PDV

1. Pravo na umanjenje PDV-a nastaje kada PDV postane opterećen.

Oporezivo lice može da ne umanja umanjeni PDV pre poreskog perioda u kojoj je on primio fakture za robu i nabavljene usluge za njega ili u kojoj on je priznao deklaraciju Carine za uvezenu robu.

2. Samo ako je drugačije rešeno ovim zakonom, oporezivo lice može da smanji svoje obaveze PDV-a, obavzu PDV-a ili splaćenu PDV u vezi dobara i usluga (dalje:umanjeni PDV), pod uslovom da je on koristio ilikrističe tu robu i usluge za ciljeve njenih oporezivih transakcija:

- 2.1.obaveza umanjenog PDV-a ili uplaćena unutar teritorije Kosova oko isporuke dobara i pružanje usluga ili koja isporučuju za njega od druge oporezive osobe;

- 2.2.obaveza umanjenog PDV-a ili uplaćen unutar teritorije Kosova u vezi sa uvozom dobara;

2.3.obaveza umanjenog PDV-a u skladu sa stavom 1 člana 12 i članom 16 ovog Zakona.

3. Pored referisanih umanjenja u stavu 2.ovog člana, svako oporezivo lice takodje treba da ima pravo za umanjenje umanjenog PDV-a referian ovde ako se dobara i usluge koriste za sledeće namene:

3.1. transakcije povezane sa aktivnostem drugog pod-stava Člana 4.1 ovog Zakona i razvijena van Kosova, u kojima taj porez je obaveza ili uplaćen, i u vezi toga biće umanjen ako su razvijene van Kosova;

3.2. transakcije koja su oslobadjana prema poglavlju 10, (Izuzeci na izvoz) Poglavlje 11(Izuzeci koji se odnose na međunarodni prevoz) i Poglavlje 12 (Izuzeci u vezi sa transakcijama tretirane kao izvoz, nabavke usluga od strane posrednika i izuzeci u vezi s Carinom i slični aranžmani) ovog Zakona;

3.3. svaka od oslobodjenih transakcija u skladu sa podstavovima 1. do 6. stava 1. člana 28 ovog Zakona, ako potrošač nalazi se van Kosova ili ako su te transakcije direktno povezane sa dobara namenjena izvozu za zemlju van Kosova.

4. Što se tiče robe i usluga korišćene ili koja će se koristiti od jednog oporezivog lica , obe predviđene u stavu 2 i 3 Člana 36 ovog zakona, za koja se može umanjiti PDV i za transakcija za koja PDV ne reba da se umanji, može da se umanji samo onaj deo PDV-a koji se pripisuje prvoj transakciji. Umanjeni deo PDV-a reba da se utvrđuje u skladu sa Članom 39 ovog Zakona za sve transakcije razvijena od oporezivog lica.

5. Oporezivo lice ne treba da umanji umanjeni PDV u:

5.1.jahte u skapove namenjene za sport i rekreaciju, privatne avione, lična motorna vozila i motociklete, derivate i lubrifikante, rezervne delove i usluge vezane za njih, rugaćije od brodova i motorna vozila korišćene za lizing i davanje pod kirijom i rasprodaju, motorna vozila i autoškole na pružanju programa treniranja za vozače u skladu sa vazećim uredbama, i kombinovana motorna vozila javnog saobraćaja i specialne linije transporta. Ako motorno vozilo nije korišćen ekskluzivno za razvoj aktivnosti za javni transport i specialne linije transporta, oporezivo lice može da traži umanjenje PDV-a samo za deo koja se povezuje sa razvojem ove aktivnosti;

5.2 ukupne troškove kupnje i tekuće izdatke u vezi s automobilima koje koriste za privatne i poslovne svrhe. U tom slučaju, pravo odbiti ulazni PDV je dozvoljeno samo do pedeset od sto (50%);

5.3.troškovi zastupanja (gde troškovi predstavljanja treba da sadrže samo troškove za doček i zabavu u toku društvenih susreta i biznesa), troškovi ishrane (uključujući i piće) i troškovi akomodiranja, izuzev troškova za osoblje ovlašćena za isporuku robe i usluga.

5.4. ministar privrede i finansija donosi podzakonski akt za sprovođenje i troškovima koja se podrežu ograničenjima.

Član 37

Pravo na umanj enje

1. Pravo na umanj enje nastaje kada umanj eni porez postane opterećen.
2. Da uživa pravo za umanj enje numanjenog PDV-a, oporezivo lice treba najmanje:
  - 2.1. o svim umanj enjima referisana u poglavlje 13 da ima jednu fakturu ili dokumentat koja služi kao faktura s hodno poglavlju 15 ovog Zakona.
  - 2.2. o umanj enjima prema tačku 2.2 člana 36 da ima jedan document uvoza "Jedinstven carinski dokument -DUD" na kome piše da je on ovlašćen da primi isporuku ili uvoznik i na kome piše iznos ili omogućuje obračunavanje poreske obaveze.
3. Ministar privrede i finansija donosi podzakonski akt za utvrđivanje pravila i dodatnu dokumentaciju radi provjere umanj enog PDV, naročito:
  - 3.1. umanj enja prema podstava 3. stava 2. člana 36. ovog Zakona;
  - 3.2. umanj enja prema podstavovima 1 i 2. stava 2. ovog člana 37;
  - 3.3. umanj enja oko transakcija opisana u poglavlju 10, 11, i 12 ovog Zakona;
  - 3.4. referisani slučajevi u članu 53 ovog Zakona kada lice je obavezna da vrši naplatu PDV kao potrošač odnosno kupac;
  - 3.5. umanj enja oko sprovođenja specijalnih šema, Poglavlje 19 ovog Zakona.

Član 38

Način uživanja prava na umanj enje PDV

1. Oporeziva lica vrše umanj enja umanj enjem iz celokupnog iznosa obaveza PDV-a za određeni poreski period, celokupan iznos PDV-a u koje se u istom periodu svorilo pravo umanj enje s hodno stavu 1 člana 37 ovog Zakona.
2. Ako oporezivo lice ne umanj ni njen umanj eni PDV u ovom poreskom periodu, on može da umanj uje ovaj iznos umanj enog PDV-a u svako doba nakon ovog poreskog perioda, ali ne kasnije od poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine koji se nastavlja posle godine u kojoj je on imao pravo na umanj enje umanj enog PDV-a. Oporeživo lice unapred treba da ga obaveštava Menadžera poreske regionalne kancelarije za takvu zakasnelu umanj enje.

3. Ako oporezivo lice prima jednu fakturu koja pokazuje PDV, lice koji nema pravo da traži PDV po ovom Zakonu, on ne treba da umanjuje PDV prikazano kao umanjeno PDV, bez obzira na to da li je on naplatio taj PDV.

4. Ako oporezivo lice prima jednu fakturu koja pokazuje jedan iznos PDV-a koja prekorači iznos PDV-a koji je trebalo da se optereti prema ovom Zakonu, oporezivo lice ne treba da umanjuje prekoračeni iznos kao umanjeno PDV, iako je PDV uplaćen.

Član 39

Obračunavanje umanjenog dela umanjivog PDV koji se odobrava kao umanjenje

1. Kod robe i usluga korišćena od oporezivog lica za realizaciju transakcija za koje je PDV umanjena za dobra i pruženih usluga, i za realizaciju transakcija u kojima PDV nije umanjena za dobra i pružene usluge, umanjeno je samo deo PDV-a koja se pripisuje transakcijama za koja je PDV umanjena. Oporezivo lice, može da se ovlašćuje od PAK-a da vrši umanjenje PDV zasnivajući se na realno korišćenje, ako pruža podatke iz svog računovodjstva o umanjenom PDV-u za koju on ima pravo i za koju on nema pravo umanjenja za robu i pruženih usluga.

2. Umanjena proporcija treba da se nadje od podele koja se sastoji od sledećih iznosa:

2.1. na brojnik: totalan iznos, izuzev PDV, godišnjeg prometa koji se odnosi na transakcije za koja oporezio lice ima pravo da umanjuje umnjeno PDV;

2.2. na imenilac: iznos obuhvaćen u brojnik i totalan iznos godišnjeg prometa za koju oporezivo lice nema pravo da umanjuje PDV, uključujući i razne subvencije od one povezane sa onom isporukom dobara i usluga kako je referisano u stavu 1. člana 24.

3. Obračunavanje umanjene proporcije ne treba da sadrži:

3.1. iznos prometa namenjen isporuke kapitalnih dobara korišćene od oporezivog lica za potrebe njegovog biznisa;

3.2. iznos isporuke finansijskih usluga, kako su referisane u stavu 1. člana 28. ovog Zakona, ako su razvijene u redovnim osnovama.

4. Umanjena proporcija PDV-a treba da se utvrđuje na godišnjim osnovama kao procenat, i treba da se uokružuje jednim punim brojem.

5. Privremena umanjena proporcija i aktuelna umanjena proporcija:

5.1. umanjena proporcija za aktuelnu godinu treba da se utvrđuje privremeno zasnivajući se na podatke transakcijama predhodne godine, dalje "privremena umanjena proporcija". U nedostatku podataka o transakcijama iz predhodne godine, ili kada su iznosi bili beznačajni, privremena umanjena proporcija treba da se utvrdi od PAK-a na osnovu planiranja samog oporezivog lica;

5.2. umanjena proporcija na kraju treba da se utvrđuje kada aktuelan obim transakcija je poznat za godinu za koju je utvrđena oporeziva proporcija, dalje “aktuelna umanjena proporcija”;

5.3. ako se primeti da je umanjenje umanjenog PDV-a na osnovu privremene umanjene proporcije bila veća ili manja nego ona kakva je trebalo da bude u vezi aktuelnih podataka o obimu transakcija, smanjenje umanjenog PDV-a treba da se podešava prema okolnostima u poreskoj deklaraciji poreskog perioda januara godine koja se teče u kojoj je utvrđena aktualna umanjena proporcija;

6. Bez obzira na stav 2 ovog člana, oporezivo lice može da utvrđuje umanjenu proporciju za saku individualnu oblast njene aktivnosti na odvojen način, pod uslovom da on vodi odvojene beleške za svaku individualni oblast i pod uslovom da on obaveštava poreske autoritete o metodi utvrđivanje umanjene proporcije. Ako PAK primi obaveštenje najmanje petnaest (15) dana pre početka novog poreskog perioda, oporezivo lice može da započne da obračuna umanjenu proporciju prema ovom stavu u prvom poreskom periodu koja sledi posle poreskog perioda u kojoj je on obaveštavao PAK-a oko njegove odluke, ili početkom sledećeg poreskog perioda. Oporezivo lice treba da ga obračunava umanjenu proporciju, izabranu prema ovom podčlanu za najmanje 12 meseci. Ako oporezivo lice želi da ponovo izmeni metodu obračunavanje umanjene proporcije, on treba da obaveštava PAK za ovu izmenu u roku od petnaest (15) dana pre početka poreskog perioda u kojoj se upotrebljava nova metoda.

7. PAK može da:

7.1. posle obaveštenja u skladu sa podčlanom 39.6, da zabrani oporezivom licu korišćenju izabrane metode za utvrđivane umanjene proporcije ako izabrana metoda ne omogućava PAK-u adekvatnu kontrolu umanjenu umanjenog PDV-a;

7.2. da ovlasti odnosno traži oporezivom licu da vrši umanjenje zasnivajući se na realnom korišćenju učinjeno za celokupnu ili deo dobara i usluga.

Član 40

Zahtevi za refundiranje PDV

1. Oporezivo lice može da prenosi prekoračeno kreditiranje PDV-a u poreskom periodu u nastavku ili da podnese zahtev za refundiranje PDV-a, kada za jedan poreski period, koja je poslednji poreski period tromesečja kalendarske godine, deklaracija PDV-a oporezivog lica iskazuje određeni iznos umanjenja koja prelazi iznos obaveza PDV-a. Višak kreditiranja prenošenog PDV-a može da se primenjuje na obaveze PDV-a u sledećem poreskom periodu.

2. Zahtevi za refundiranje PDV-a:Bez prejudiciranja člana 24 Zakona Br.2004/48 o Poreskoj administraciji i postupcima, radi pravilnog i tačnog primenjivanja ovog člana, o zahtevima refundiranja PDV-a treba da se primenjuj sledeće procedure:

2.2.za izvoze, može da se traži refundiranje posle svakog poreskog perioda, pod uslovom da se ispunjavaju sledeći uslovi:

2.2.1.transakcije izvoza predstavljaju najmanje dvadeset i pet (25%) od celokupnih transakcija uz pravo umanjenja umanjenog PDV-a i iznos PDV-kredita premašuje pethiljada (5000) evra krajem poreskog perioda;

2.2.2.da oporezivo lice ispunjava sve vazeće carinske propise i PDV-a; i

2.2.3.da je predao sve deklaracije PDV-a i druge poreske deklaracije za sve predhodne periode.

3. Svedočenja oko zahteva refundiranja PDV-a:

3.1.u momenu dostavljanja zahteva za refundiranje, oporezivo lice reba a rapolaže sve evidencije i dokumntaciju referisane podčlanom 40.4 ovog Zakona i utvrđena podzakonskim aktom koga donosi Ministar za Privredu i Finansije.

3.2.PAK neće da vrši refundiranje ako ne raspolaže evidencije i dokumentaciju, ili ako ima indikacije da izveštavajući podaci u deklaraciju PDV-a na kojoj je izveštavalo iznos PDV-a i ranije deklaracije PDV-a nisu tačne. Takve indikacije treba dokumentirati u službenom izveštaju – zapisniku službenika PAK-a ili Službenika Carine. Takav poreski Izveštaj obezbedjuje evidenciju dok oporezivo lice ne dokaže suprotno. PAK jednom modluikom sa obrazloženjem, treba da obaveštava oporezivog lica za zadržavanje rimbursije i dati objašnjenje razloga za zadržavanje rimbursije;

3.3. refundiranje će biti zadržana sve dok nadležna kancelarija PAK-a primi potrebnu evidenciju, dokumntaciju i poreske prijave koje su nedostajale. Ukoliko dokumentacija nije pružena unutar traženim rokovima utvrđenim od strane PAK-a, kontrola zahteva za PDV rimbursiju će biti zatvorena i poreskom obvezniku izdat će se konačni izveštaj koji će objasniti razloge za ne odobravanje rimbursije.

3.4. tokom perioda naknade PDV za zakasnelu naknadu, kao što je navedeno u podstavu 3. stava 3. ovog člana, ne stvara se interes.

4. Ministar Privrede i Finansija donosi podzakonski akt kojim utvrđuje:

4.1. procedure i uslove oko refundiranje PDV-a koja n se odnose na periodičnih deklaracija PDV-a; i

4.2. alternativne procedure za refundiranje PDV-a, za lica koja nisu obavezna da dostavljaju deklaracije PDV, za lica koja nisu obavezni da dostavljaju prekidaju privrednu delatnot i oporezica lica i potrošači koji nisu nastanjeni na Kosovu.

Član 41

Podešavanja umanjjenja

1. Početna umanjjenja treba da se podešavaju kada je najveća ili najmanja umanjjenje nego ona za koju oporezivo lice ima pravo. Posebno, podešavanja treba da se vrše kada:

1.1. kasnije je utvrđeno umanjjenje umanjenog PDV-a obračunato sa više ili manjim iznosom u odnosu na iznos za koju je oporezivo lice ima pravo;

1.2. nakon dostave deklaracije PDV-a, došlo je do izmena korišćenih činilaca za obračunavanje umanjjenje iznosa umanjenog PDV-a, na primer kod anulirane prodaje ili kada je došlo do smanjenje cena, nakon isporuke.

2. Ako se izmene izrše u roku od pet (5) godina od kalendarske godine početka korišćenja kapitalnih dobara, ili izmene su dešavale u uslovima koja u toku te godine bile su odlučujuće za umanjjenje umanjenog PDV-a, treba da sledi jedna ispravka umanjenog PDV-a za period koja prati izmenu.

Za nepokretnu imovinu, treba da se primenjuje period od dvadeset godina u mesto perioda od pet (5) godina.

3. Poreski period u kojoj je izvršena ili nije izvršeno umanjjenje umanjenog PDV-a treba da se smatra kao početak korišćenja kapitalnih dobara ili nepokretne imovine prema stavu 2 ovog člana.

4. Godišnje podešavanje, treba da se vrši u varijacijama u umanjenjima naslovnicima narednih godina u relaciji sa godinom na kojoj je roba upotrebljena po prvi put, i treba da se izvrši u vezi jedne petine (1/5) odnosno jednu dvadesetu (1/20) u skladu sa vrstama kapitalnih sredstava, godišnjeg korespondiranog sprovedjena na početku.

Ali, ako su isporučena u toku podešenog perioda, kapitalna dobara reba da se tretiraju kao da su primenjene za jednu privrednu delatnost oporezivog lica do završetka podešenog perioda.

5. Ne treba da se vrši podešavanje na umanjjenje umanjenog PDV-a ako razlika umanjenog PDV-a nije niže od dvadeset (20) evra.

6. Ministar privrede i finansija treba da utvrdi praktična pravila o podešavanjima umanjenog PDV-a utvrđivanjem umanjenog PDV-s oko ovih podešavanja.

Član 42

Umanjena umanjivog PDV na početku privredne delatnosti kao oporezivo lice registrovano kao obveznik PDV

1. Dana kada njihova identifikacija za potrebe PDV-a postane punovažna, oporezivo lice treba da dobije pravo za proporcionalno umanjjenje umanjenog PDV-a za dobara u zalihe jedan dan pre nego registracija postane punovažna, s hodno članu 6, 7 i 8 ovog Zakona.

Umanjenje umanjenog PDV-a, treba da se utvrđuje o PAK-a zasnivajući se na informacije računovodstva oporezivog lica i podataka zalihe robe.

2. Jedno oporezivo lice zavisno od sprovođenje ovog člana može da smanji umanjenog PDV-a proporcionalno sa učinjenim isporukama, dok ima pravo na refundiranje PDV-a po ovim osnovama.

3. Ministar Ministarstva privrede i finansija treba da utvrđuje praktična pravila za sprovođenje ovog člana.

POGLAVLJE XIV LOŠI DUGOVI

Član 43

Loš dug za potrebe PDV-a

1. Kada celokupna odnosno deo naplate za oporezivu nabavu nije priznata od oporezivog lica – snabdevača, on može da smatra neuplaćeni iznos kao loš dug. Oporezivo lice može da pismeno aplicira u PAK za smanjenje iznosa obračunate poreske obaveze od onoga sa uplaćenim iznosom PDV-a oko isporuke koja se odnosi na celoukupnom ili jednom delu naplate oporezive isporuke koja nije priznata. Aplikacija treba da se udružuje dovoljnom evidencijom oporezivog osoblja da dokazuje da dug PDV isplaćena PAK-u i celoukupan odnosno deo isplate a oporeziva isporuke nije priznata.

2. Aplikacija prema stavu 1 člana 43 ne treba da se uradi pre šest meseci nakon završetka poreskog perioda u kojoj PDV u celoukupnoj uplati odnosno njenim delom za oporezivu isporuku, nije priznata, ali isplaćena PAK-u.

3. Direktor ili ovlašćeno lice može da odbije aplikaciju dostavljena prema stavu 1 ovog člana kada se smatra da evidencija poreskog obveznika nije dovoljna da oporezivo lice naplatio PDV za PAK na oporezivu isporuku i da on nije priznao celu ili deo naplate za onu oporezivu isporuku.

4. Kada direktor ili ovlašćeno lice bude ubedjen da oporezivo lice platio PDV za PAK na oporezivu isporuku, i nije priznao celu ili deo naplate za onu oporezivu isporuku, on daje pismenu dozvolu za oporezivo lice da smanji od iznosa poreske obaveze obračunat od njega za sledeći poreski period, iznos PDV-a za ceo ili deo naplate koja nije priznata.

5. Kada oporezivo lice koji je dostavio aplikaciju prema stavu 1. ovog člana priznaje pismenu dozvolu Direktora da smanji njegov obračunati porez, oko lošeg duga, on treba:

5.1. napravi jednu fakturu lošeg duga i da to uključu u njegove beleške uz pismu Direktor odnosno ovlašćenog duga priložena toj fakturi;

5.2. dostavlja kopije fakture lošeg duga i pismo Direktora, lice kojoj je pružana oporezivo isporuka;

- 5.3. dostavlja kopije fakture lošeg duga i pismo direktora, u nadležnoj regionalnoj poreskoj kanclariji.
6. Kada lice kome je vršena oporeziva isporuka i koji je loš dužnik, da mu se da primerak fakture lošeg duga i primerak pisma direktora ili oporezivog lica, on treba da povećava iznos obračunatog poreza prikazan u njegovoj sledećoj poreskoj deklaraciji sa iznosom prikazana u fakturi lošeg duga.
7. kada bude smanjen obračunati porez oporezivog lica kao rezultat dostavljene aplikacije prema stavu 2. člana 43, i posle toga ceo odnosno deo tog duga bude isplaćen, oporezivo lice reba da ga smatra kao obavezu poreza u nastavku obračunatu za poreski period u kojoj je vršena sledeća naplata za smanjeni deo obračunatog poreza koji se odnosi na loš dug naplaćen kasnije.
8. Ministar privrede i finansije može da ovlasti sprovođenje specialne šeme za preduzeća od javnog interesa.

POGLAVLJE XV

FAKTURISANJE I IZDAVANJE DRUGIH PORESKIH DOKUMENATA

Član 44

Izdavanje faktura i drugih dokumenata koja služe kao fakture oporezivih lica

1. Svako oporezivo lice treba da se uveri da je izdata jedna faktura, bilo od njega samog; njegovog kupca; na njegovo ime i njegov račun od trećeg lica, u sledećim slučajevima:
  - 1.1. isporuka robe i pružanje usluga koja je on izvršio za drugo porezivo lice;
  - 1.2. bilo koja isplata na njegov račun pre nego što se izvrši isporuka dobara referisana u tačku 1;
  - 1.3. bilo koja isplata u njegovom od druge oporezive osobe pre nego što su završene ponudjene usluge.
2. Jedna zajednička faktura može da se izdaje ako oporezivo lice učini više odvojenih isporuka dobara ili usluga u toku poreskog perioda.
3. Ako jedna faktura izdata drugom oporezivom licu, ona treba da sadrži podatke predviđena članom 45 ovog Zakona, ili ako je izdata drugim licima, ona treba da sadrži podatke predviđena u članu 46 ovog Zakona.
4. Faktura treba da se izdaje pre 15-tog svakog meseca koji je u nastavku nakon meseca u kome se dešava trenutak opterećenja. Faktura treba da se potpisuju u skladu sa praksama na Kosovo u toku prelaznog perioda definisana u članu 64 ovog Zakona.

5. Napravljene fakture od kupaca oko njenih isporuka:

5.1. pripremljene fakture od kupaca – oporezivog lica u vezi isporuke dobara i pružanje usluga za njega od oporezivog lica. Fakture takodje mogu da se izdaju u ime ili u interesu oporezivog lica – nabavljača;

5.2. PAK može da naloži specifične uslove za oporeziva lica bez jedinice u Kosovo odnosno koja vrše nabavku robe i usluga u Kosovo.

Član 45

Sadržaj faktura izdatih od strane oporezivog lica za oporezivano lice

1. Oporezivo lice koje izdaje fakturu za oporezivo lice, u fakturu treba da prikaže sledeće podatke:

1.1. datum izdavanja;

1.2. redni broj koja omogućava identifikaciju fakture;

1.3. broj registracije PDV i fiskalni broj oporezivog lica sa kojim se on snabdeva robom ili uslugama;

1.4. broj registracije PDV i fiskalni broj klijenta ili kupca, ukoliko klient ili kupac je obavezan da plaća PDV za robu ili usluge koje snabdeva;

1.5. ime i puna adresa oporezivog lica i njegovog potrošača;

1.6. količina priroda isporučenih dobara, ili instancu i priroda pruženih usluga;

1.7. datum kada je vršen isporuka ili je završeno isporuka robe I usluga, ili datum prijema naplate u začuu dok ovaj datum moze a se utvdi i razlikuje pram datumu izdavanje fakture;

1.8. oporeziva vrednost u koju je vršen opterećenje PDV-a za svaki individualni prosek odnosno za koju primenjuju idividualna oslobadjanja cena jedinice isključujući PDV za dobara i usluge i svako smanjenje cene koja nije obuhvaćena u cenu jedinice;

1.9. primenjeni prosek PDV-a;

1.10. iznos PDV-a, izuzev tamo gde je primenjen specialni aranžman pod kojim, s hodno ovim Zakonom, taj detal je isključen;

1.11. ako oporezivo lice isporući dobara i usluge za koja je predvidjena oslobadjanje od PDV-a, faktura treba da pokaže propis ovog Zakona koji utvrđuje to oslobodjenje;

1.12. ako oporezivo lice nabavlja robu i usluge gde je potrošač obavezan da plati PDV, treba da se pokaže referenca u primenjenom propisu ovog Zakona ili druge reference koja pokazuju da isporuka dobara i usluga podleže proceduri drugog opterećenja podleže proceduri suprotnog opterećenja referisano podstavom 4. stava 1. člana 52 ovog Zakona;

1.13. oporezivo lice koji opterećuje PDV šeme uradjene marže za trgovačke agente, u fakturi treba da se naglašava propis ovog Zakona po kome je vršeno opterećenje PDV-a u razliku cena, referisanjem člana 58. ovog Zakona;

1.14. kada se sprovodi jedna od specialnih aranžmana za dobara druge klase, umetnički radovi, artikli kolekcionara i antikiteti, treba da se daje referenca relevantnih članova ovih aranžmana referisanjem deo A i B člana 59. ovog Zakona;

1.15. kada lice koje je obavezno da plati PDV kao poreski predstavnik u smislu stava 5. člana 52. ovog Zakona, u fakturu treba da unese obavezne detalje kao što registarski broj u PDV-a, ime i puna adresa.

Član 46

Sadržaj fakture izdate od strane od oporezivog lica za drugo lice

1. Jedno oporezivo lice koja izdaje jednu fakturu za druga lica od onih koja su spomenuta u članu 45. ovog Zakona, u fakturu treba da zabeleži sledeće podatke:

1.1. datum izdavanja;

1.2. vreme isporuke;

1.3. redni broj koji omogućava identifikaciju fakture;

1.4. identifikacioni broj PDV-a i fiskalni broj pod kojim oporezivo lice vrši isporuku robe i usluga;

1.5. puno ime i adresu oporezivog lica;

1.6. puno ime, adresu "drugog lica" i identifikacioni broj ovog lica kako se naziva u PAK;

1.7. celokupan iznos za isplatu uključujući i PDV;

1.8. vrednost prodaje dobara ili usluga bez PDV-a;

1.9. znos PDV.

2. Ako oporezivo lice isporiči dobara i pruža usluge različitim poreskim normama, on treba da pokaže vrednost prodaje uključujući i PDV odvojenu za svaku poresku normu i takodje odvojeno pokaže vrednost PDV-a.

3. Ako oporezivo lice isporiči dobara i pruža usluge za koja je predviđena oslobadjanje, faktura treba da pokaže propise ovog Zakona koja utvrđuju oslobadjanja.

4. U svim slučajevima kada je primalac dobara ili usluga neoporezivo lice koja obavlja ekonomsku delatnost u smislu člana 4. ovog Zakona mora da traži od oporezivog lica izdaje fakturu za njega. Vremenski rok za izdavanje fakture je isti kao i rok utvrđen u stavu 4. člana 44. ovog Zakona.

Član 47

Dužnička i poverilačka nota

1. Kada oporeziv iznos i PDV u poreskoj fakturi treba da se vrši ispravka shodno članu 41. ovog Zakona, snabdevač treba da izda jednu notu debita ili notu kredita, i treba tu notu tretirati kao da je poreska faktura.

2. Dužnička i kreditna nota treba da sadrži sledeće:

2.1. datum izdavanja;

2.2. redni broj ;

2.3. referncu u originalnoj fakturi;

2.4. identifikaciju nabavljača i kupaca ime, adresu, i njihove fiskalne brojeve i ako je sprovodljiva, njihove brojeve registracije PDV, adresu, i broj registracija poreskih obveznika, i ako je sprovodljiva, broj registracije PDV-a;

2.5. razlozi ispravke; i

2.6. ispravljeni oporeziv iznos i ispravljeni PDV.

Član 48

Faktura lošeg duga

1. Sadržaj fakture lošeg duga treba da sadrži sledeće informacije:

1.1. datum izdavanja;

1.2. redni broj;

1.3. referncu u originalnoj fakturi i pismo usvajanja direktora odnosno ovlašćenog lica;

1.4. identifikaciju nabavljača i kupaca – lošeg dužnika, njihove fiskalne brojeve i njihov broj registracije PDV-a ako poseduju;

1.5. oporezivi iznos i originalnih faktura PDV-a kao i ispravljeni iznosi oporezive vrednosti i PDV-a.

Član 49

Zahtev za pružanje oprošćene fakture i fiskalne kupone

1. Svako lice koje nema obavezu da se registruje za PDV, ali koji se bavi privrednom delatnošću prema šlanu 4 ovog Zakona primaocu isporuke daje sledeće:

1.1. običnu fakturu kao što je predviđeno u članu 46. ovog Zakona, gde isporuka i vrednost petsto (500) evra ili više, ili lice koje prima isporuku je obavezno da zahteva takvu fakturu u skladu sa stavom 4. člana 46;

1.2. “fiskalni kuponi” koji:

1.2.1. proizvode na automatski način od strane autorizovanih fiskalnih elektronskih uređaja (FED) iznoseći detalje o robi i pruženim uslugama u lokalima, jedinicama ili lokacijama koje su pristupačne javnosti, u maloprodaji ili veleprodaji, ili uopšte tamo gde se ne mora izdati faktura na sistematski način klijentima koji plaćaju u gotovini ili drugim ekvivalentnim instrumentima plaćanja;

1.2.2. treba da sadrže kao u nastavku:

1.2.2.1. zaglavlje kupona:

1.2.2.1.1. ime i adresu dobavljača, Fiskalni broj i broj registracije PDV-a, ukoliko se primenjuje. Ovo treba da omogući pragramirano zaglavlje koje se sastoji od imena i trgovačkog imena lica, adresa biznisa, fiskalni broj i broj registracije PDV-a + broj telefona/mobilnog telefona;

1.2.2.1.2. identifikacioni broj registracije kase. Kupon treba da sadrži serijski broj registracije fiskalne kase i unutrašnju identifikaciju POS-a, ukoliko se upotrebljava od strane korisnika;

1.2.2.1.3. identifikaciju u mreži, na primer ukoliko postoji više različitih mesta poslovanja koja su povezana u istu mrežu;

1.2.2.1.4. datum i vreme dostavljanja. Fiskalni kupon treba da sadrži datum i vreme izdavanja kupona;

1.2.2.1.5. serijski broj transakcije potrošačem/klijentom, koji je kumulativni broj izdatih računa;

1.2.2.1.6. operatera koji je pružio uslugu;

1.2.2.2 detalji artikala kupona:

1.2.2.2.1. pokazatelj broja artikla ili pruženih usluga ili drugi pokazatelji artikla koji su izdati od strane Poreske administracije;

1.2.2.2.2. kratak opis svakog artikla robe ili pruženih usluga, praćenih obaveštavajućim kodom referencije ukoliko se vodi kompjuterska lista produkata;

1.2.2.2.3. količina i priroda izdate robe ili opseg i priroda pruženih usluga, pomnoženo sa cenom po jedinici;

1.2.2.2.4. iznos rabata, sniženja, povraćaja i CASH BACK-AVE dostavljenih označenih znakom minusa i sa vrednošću;

1.2.2.2.5. stopu PDV-a sa specifičnim kodom za svaku stopu i za artikal;

1.2.2.2.6. cenu sa PDV-om za prodane artikle koji imaju isti kvalitet sa PDV-om, ukoliko se primenjuje (ukupna cenu za prodane artikle sa istim kvalitetom);

1.2.2.2.7. cenu bez PDV-a za prodane artikle sa istim kvalitetom, ali bez PDV-a za svaku liniju artikla;

1.2.2.2.8. total bez PDV-a za snabdevanje transakcija po stopi za klijenta;

1.2.2.2.9. total PDV-a po stopi, ako je primenljivo.

1.2.2.3. Na osnovu:

Definicija „Fiskalni kupon“ i Fiskalni logo i vrsta:

1.2.2.3.1. fiskalni logo je identifikaciona oznaka koja se stavlja na svaki poreski isečak i koji potvrđuje da su prodaje registrovane u fiskalnoj memoriji i u elektronskom dnevniku računa/kontrolnoj traci FED-a;

1.2.2.3.2. grafička forma fiskalnog loga je:

1.2.2.4. Fiskalni isečak može sadržavati identifikacione podatke klijenta ukoliko se to traži od strane poreskog zakonodavstva;

1.3. poreske informacije automatski proizvedene, uključujući promet i isplaćeni PDV potrošača, koji u “online” način mogu da budu na raspolaganje PAK-u i drugih poreza određenih kategorija poreskih obveznika.

2. Oporezivo lice koji snabdeva ostala lica robom i uslugama u ne poslovne svrhe korisniku tih usluga izdaje isti račun i obične priznanica kao što se to navodi u stavu 1 ovog člana.

Član 50

Izdavanje i dostavljanje faktura elektronskim putem i dokumenata koja služe kao fakture

1. Fakture i druge dokumente izdavane prema ovom poglavlju da se dostavljaju u papiru i zavisno da li primalac prima, može da se dostavlja ili stavlja se na raspolaganje na elektronski način. Autentičnost porekla i integritet njihovog sadržaja mora biti zajamčena pomoću naprednog elektroničkog potpisa ili putem EDI elektroničke razmene podataka kao što je određeno od strane Evropskih dogovora i preporuka
2. Specifične obaveze ili formalnosti koja se povezuju za izdavanje, dostavljanje ili stavljanje na raspolaganju faktura ili slične dokumentacije na elektronski način elektronske potpise koja su u saglasnosti sa aranžmanima Evropske unije i preporukama, treba da se prikažu u pod-zakonskom aktu koga donosi ministar za privredu i finansije.
3. Svaki dokument ili obaveštenje koji dopunjuje ili referiše na specifičan način i jasno početnoj fakturi, tretira se kao faktura.

Član 51

Posebne odredbe

1. Oporeziv iznos i iznos PDV-a u fakturama izražava se u eura.
2. PAK može tražiti da fakture ili dokumenti koje služe kao fakture oko isporuke dobara i pružanje usluga na Kosovo ili za druge zemlje, da se prevedu na službenim jezicima Kosova.
3. Ministar za privredu i finansije treba da donese podzakonski akt sa detaljnijim objašnjenjima i obavezama radi sprovođenja poglavlje 15 ovog Zakona. Ministar može takođe nametnuti u skladu sa aranžmanima Evropske unije i pored zajedničkih dokumenata trgovine koje se koriste na Kosovu, ostale dokumente kao što su dostava

belješke, zapisi tereta, dokumente transporta, detaljne račune i evidencije, kao što su registri za ugovor i proces rada i druga sredstva dokazivanja u pogledu transakcija i premeštanja robe, kako bi osigurali ispravnu procenu i ubiranje PDV-a.

POGLAVLJE XVI OBVEZNICI PDV

Član 52 Obaveznici PDV

1. Lica obavezna da plate PDV su:

1.1. svako oporezivo lice koji vrši oporezivu isporuku robe i pružanje usluga, izuzev kada PDV teba da plati drugo lice referisana u podstavu 2. i 3. stava 1. ovog člana;

1.2. svako lice koje je registrovano za potrebe PDV-a na Kosovu, kojim se roba i usluge koje isporučuju od stran oporezivog lica, koje nije osnovano na Kosovu;

1.3. svako lice koji je registrovan za potrebe PDV-a na Kosovu za koju PDV-e je obaveza i kome je isporulene dobara preko sistema raspodele referisana u stavu 4 člana 19. ovog Zakona, ako isporuke bile od oporezivog lica koji ne boravi unutar Kosova;

1.4. ministar privrede i finansija, može da donese jedan podzakonski akt u kome predvidja da lice obavezna da plati PDV je oporezivo lice za koju je obavljena bilo koja od ovih isporuka:

1.4.1. isporuka gradjevinskih radova, uključujući popravke, čišćenje, održavanje, usluge modifikacije i demoliranja oko nepokretne imovine;

1.4.2. Isporuka ako je osoblje angažovano u aktivnostima pokrivena podstavom 1.4.1. ovog člana;

1.4.3. isporuka korišćenog materjala, koji se neupotrebljava u istom stanju, otpaci, industrijski i neindustrijski otpaci, reciklički otpaci, otpaci delimično prorađene, određena dobara i pružanje usluga;

1.4.4. isporuka robe ponudjena kao garancija od oporezivog lica za drugoga za izvršenje te sigurnosti;

1.4.5. isporuka dobara nakon prestanka rezervisanje vlasništva jednog korisnika i posluživanje ovog prava od korisnika;

1.4.6. isporuka nepokretne imovine duznika prodata u proceduri prinudne prodaje.

Ministar privrede i finansija u gore spomenutom podzakonskom aktu može da specificira druge isporuke robe i usluga i kategoriju snabdevača ili primalaca za koje se može da se primenjuju ove mere.

2. PDV treba da je uplativa od svakog lica koji vrši registraciju PDV-a u jednoj fakturi.
3. Na uvoze, PDV treba da je uplativa od svakog lica ili određenih lica ili poznati kao obveznici u skladu sa Carinskom zakonodavstvu Kosova. Ministar privrede i finansija, podzakonskim aktom može da utvrđuje uslove da prilikom uvoza robe od oporezivog lica i njihovih određenih kategorija ili lica koja su obavezna da plate PDV ili njihovih određenih kategorija, plaćanje i obaveza PDV-a zbog uvoza može biti odgođene za period od maksimalno šest meseci ili ne mora da se naplati za vreme uvoza, pod uslovom da bude registrovano kao takva u deklaraciji PDV-a koja se dostavlja shodno članu 54 ovog Zakona.
4. PDV biće uplativa od svakog lica koji utiče da dobara prestaju da budu smeštena u carinskim magacinima, druge magacine i sličnih aranžmana.
5. Oporezivo lice koji nije nastanjen na Kosovu, treba da imenjuje poreskog predstavnika, kao lice obavezna da plati PDV, izuzev za slučajeve definirana u podstavu 4. stava 1. člana ovog člana i na sprovođenje svih njegovih prava.

POGLAVLJE XVII PORESKI PERIODI I DEKLARACIJE PDV-a

Član 53 Poreski periodi

1. U zavisnosti od stavova 2 i 3 ovog člana, poreski period svih oporezivih lica treba da je svaki kalandarski mesec.
2. Kada je lice:
  - 2.1. registrovano za PDV danom koja nije prvi dan kalandarskog meseca, prvi poreski period za to lice treba da počne danom njegovog registrovanja i traje do zadnjeg dana tog meseca; i
  - 2.2. ispisano za PDV danom koja nije prvi dan kalandarskog meseca, poslednji poreski period za to lice treba da se završava danom njegovog ispisa, i počinje prvog dana tog meseca.
3. Likvidacija i bankrotiranje:

3.1. za oporezivo lice protiv koga je pokrenuta procedura likvidacije ili bankrotiranja, poreski period treba da počne danom početka procedure likvidacije ili bankrotiranja. Ovaj poreski period završava se danom donošenja odluke o završetku procedure likvidacije ili bankrotiranja;

3.2. deklaracije PDV-a treba da se podnesu mesečno ako aktivnosti biznisa nastavljaju od strane likvidatora ili oporavnika, koji se imenjuju ili određuju radi administriranja procedure likvidacije ili bankrotiranja shodno zakonodavstvu Kosova;

3.3. ministar privrede i finansija, podzakonskim aktom reguliše praktično sprovođenje ovog člana. On može da odredi poreski period koja je različita od one mesečne i isplate avansa za taj period za svaku kategoriju oporezivih lica.

Član 54

Deklaracije PDV-a, dostava i isplata

1. Jedno oporezivo lice treba da dostavlja poresku deklaraciju i da vrši određenu isplatu ne kasnije do 20-og dana kalendarskog meseca koji sledi pre kraja svakog poreskog perioda.

Poreska deklaracija treba da sadrži:

1.1. iznos svih oporezivih i oslobođenih isporuka, izvoze i isporuka koja imaju tretman izvoza kao i poresku obavezu obračunavan u oporezivim isporukama učinjen od njega u toku perioda;

1.2. iznos svih kupovina i uvoze kao i umanjeni porez za koju lice ima pravo umanjenja u tom poreskom periodu;

1.3. iznos kupovine PDV-om koja opterećuje primaocu kako je referisano u podstavu 4. stava 1. člana 52 ovog zakona za poreski period;

1.4. svako povećanje i smanjenje oko iznosa podstavovima 1, 2. i 3. stava 1. ovog člana pre nego rezultati sredjivanja oporezivog iznosa zasnivajući se na notu zaduženja i notu kredita, regulisanje umanjenja umanjenog PDV-a za kapitalna dobara ili svako sredjivanje kao rezultat fakture lošeg duga;

1.5. neto iznosi obaveza PDV-a koja se isplati PAK-u za taj poreski period.

2. Obrazac deklaracije i informacije koja treba da se deklarišu, mesto dostave deklaracije, mesto i način isplate poreske obaveze PDV-a treba da se specificiraju u jednom podzakonskom aktu koga donosi Ministar Ministarstva Privrede i Finansija.

POGLAVLJE XVIII

VODJENJE I ČUVANJE KNJIGA PDV, BELEŠKI DRUGE DOKUMENTACIJE

Član 55

Zahtevi za registraciju informacija, vodjenje beleški i obezbedjivanje pristupa

1. Oporezivo lice treba da vodi:

1.1. sve informacije koja se nalaze u fakturama, kuponima, notu dobita i notu kredita ili druga dokumenta koja služe za iste namene. Ove informacije treba da se registruju u knjige i beleške koja treba da vode od preskog obveznika;

1.2. da čuva sve primerke poreskih faktura ili fakturu lošeg duga, notu debita i notu kredita ili svaku drugu dokumentaciju koja služi istim namenama, izdavan od njega;

1.3. da čuva svaku poresku fakturu na originalu ili lošem dugu, notu kredita i notu debita ili dugog dokumenta koji služi istim namenama, izdavan od njega;

1.4. da vodi beleške svih isplata u gotovom novcu, bankarske podatke i podatke kartice kredita koja se povezuje za svaku privrednu delatnost koju on obavlja;

1.5. primerke svakog ugovora za: Svaki uvoz ili isporuku robe i pružanje usluga bez obzira da li je opterećivan PDV i svaka isporuka robe i pružanje usluga koja su tretirana prema postojećem zakonu, kako su se dešavale van Kosova;

1.6. da čuva svaki original carinskog dokumenta ili drugog dokumenta carine, relevantan za uvoz, izvoz ili nekog drugog carinskog aranžmana.

2. Sve spomenute dokumente kod Člana 55.1 treba da se vode hronološkim redom u medjusobnom uskladjivanju kada imaju isti momenat oporezivanja.

3. Da čuvaju primerke programa IT-a koja se koriste ili su korišćene za administriranje beleški poreza i računovodstva, knjiga i druge dokumentacije i da obezbedjuju primarak u papiru ovih programa da bi mogli da se pročitaju. Izrada i čuvanja fakture i svih ostalih poreskih dokumentata, knjiga i evidencije navedene u ovom Zakonu u pogodnom elektronskom formatu ili sličnom sistemu kao što su mikrofilmovi, microfich-ovi i skenirane formati, samo će biti odobrene od strane Generalnog Direktora PAK-a nakon primanja pismenog zahteva za to od oporezive lice. Takavom zahtevu mora biti priloženo detaljan opis sistema i mora sadržavati sve potrebne dokaze ridi ispunjenja sigurnosti u odnosu zahteva za izradu i čuvanje faktura, knjiga i evidencija. Sporazum između oporezive lice i specijalista vanskog izvora mora takođe pridodati ako ova nabavka usluga je vanskog izvora. Oporezivo lice i specijalist vanskog izvora su zajednički i pojedinačno odgovorni za plaćanje poreza.

4. Da se pruža pristup uutar opravdanog zakašnjenja u sve informacije kako su referisana u stavove 1, 2, 3 ovog člana, posebno za sisteme Inomativne Tehnologije korišćene za potrebe poreza i računovodstva, i da pruža svu tehničku asistenciju za pročitavanje i shvaćanje sistema IT-a i programima referisana u stavu 3 ovog člana.

5. Ministar Ministarstva privrede i finansija treba da donese podzakonski akt za sprovođenje ovog Člana.

Član 56

Čuvanje faktura, faktura lošeg duga, notu kredita i notu debita, uprošćene fakture, kupona i dokumenata koja služe kao fakture, knjige i evidencije

1. Svako lice koje imaju pravo i obaveze koja proizilaze iz ovog Zakona, treba da se obezbedi čuvanje primeraka faktura, fakturama lošeg duga, notu kredita i notu debita, uprošćene fakture, kupona i dokumenata koja služe kao fakture, izdavane od njega ili njegovog klienta u njegovo ime i u ime njegovog računa i sve dokumente koje je on primio kao i sve knjige i evidencije, registre i sve ostale dokazne dokumente čuvaju se najmanje u razdoblju od šest godina, početkom od prvog Januara nakon godine u kojoj se dogodio oporezivi događaj.

Ista pravila važe u odnosu na elektronske čuvanje takvih dokumenata, knjige, evidencije i registre.

2. Svako lice koja imaju prava i obaveza koja proizilaze iz ovog Zakona, treba da čuva dokumente referisana u stavu 1. člana 56. ovog Zakona prema redosledu rednog broja. Redni broj takodje treba da figurira u originalnom dokumentu izdavan za njegovog potrošača.

3. Mesto čuvanja:

3.1. svako lice koja imaju prava i obaveza koja proizilaze iz ovog Zakona, može da odluči o mestu čuvanje celokupne dokumentacije referisana u stavu 1. člana 56. ovog zakona. Oporezivo lice treba da obaveštava PAK-a o mestu čuvanja;

3.2. PAK treba da ima pristup u mesto čuvanja i svi dokumenti bez zakašnjenja treba da se stavljaju na raspolaganju PAK-u u mesto njenog biznisa ili njenu fiksnu jedinicu, ili u nedostatku ovog mesta, mesto gde mu je stalna adresa ili gde obično stanuje na Kosovu, uvek kada to traži PAK.

Član 57

Period čuvanja knjiga i svih registracija za PDV

1. Izuzev one koja je definisana u članu 12 Zakona Br.2004/48 o Poreskoj administraciji i dopunjenjem Zakona Br.2004/40 o Poreskoj administraciji i postupcima, oporezivo lice treba:

- 1.1. da vodi knjige predviđene zakonom najmanje šest (6) godina koja počinje nakon godine u koju su zaključene knjige;
  - 1.2. da vodi sve registracije i drugu dokumentaciju kako to traži član 55 i 56 ovog Zakona, za period najmanje šest (6) godina koja počinje nakon godine u kome stvorena obaveza PDV-a, odnosno nakon umanjenja PDV-a odnosno podešavanje PDV-a;
  - 1.3. da se ispoštuju sva pravila u vezi elektronskog očuvanja ovih knjiga, podataka i registra.
2. Ministar privrede i finansija treba da donese jedan podzakonski akt za sprovođenje ovog člana.

POGLAVLJE XIX

SPECIJALNE ŠEME

Član 58

Specijalne šeme za agente putovanja

1. Načela:

- 1.1. ministar privrede i finansija podzakonskim aktom može da utvrđuje specijalne šeme za putničke agente;
- 1.2. ova specijalna šema može da se sprovodi za transakcije trgovačkih agenata koje rade sa potrošačima u njihovo ime i koriste dobara ili pružaju usluga od drugih oporezivih lica na pružane mogućnosti za putovaje;
- 1.3. sprovođenje specijalne šeme ne treba da se sprovodi za agente putovanja koje rade samo kao posrednike i za koja podstav 3. stava 6. člana 24 ovog Zakona sprovodi se za potrebe obračunavanja oporezivog iznosa.

2. Definicije:

- 2.1. operator putovanja označava lice koji radi u njegovo ime i koji organizuje putovanja za putnike u paketu svojim sredstvima;
- 2.2. putnički agent označava lice koji radi kao posrednik i aranžira transportovanja, akomodiranja i putovanja za radnike;
- 2.3. za potrebe ovog člana, operatori putovanja treba da se tretiraju kao putnički agenti.

3. Pojedinačna usluga:

3.1. učinjene transakcije agenta putovanja shodno uslovima stava 1. ovog člana oko putovanja treba da se tretira kao pojedinačno putovanje isporučena od strane putničkog agenta;

3.2. pojedinačna usluga oporeziva je u Kosovu ako agent putovanja ima svoj biznes ili ima fiksnu jedinicu na Kosovu, od koje on isporučuje putovanje za putnika;

3.3. oporeziv iznos i cena bez PDV-e oko posebne usluge pružena iz agenta putovanja, treba da je marža agenta putovanja, koja je razlika između totalnog iznosa bez PDV-a koja treba da se isplati iz putnika i aktuelne cene za agenta putovanja, isporuke dobara i pružanje usluga drugih oporezivih lica, gde ove transakcija su za neposredan dobit putnika;

3.4. ako transakcije koja su data drugom oporezivom licu od agenta putovanja učinjene od lica van Kosova, isporuka od agenta putovanja treba da se tretira kao srednja aktivnost olobodjena hodno članu 34 ovog Zakona;

3.5. ako u transakcije izvršene unutar i van Kosova, samo deo usluga agenta putovanja koja se odnose transakcijama van Kosova mogu da se oslobadjaju;

3.6. PDV-e opterećena za agenta putovanja iz drugih oporezivih lica oko transakcija koja su referisana u stava 3 i koja su u neposrednom dobitu putnika, neće biti umanjena odnosno u refundiranje.

Član 59

Specialna aranžiranja sprovedjene za robu druge kategorije, umetničkog rada, artikle kolekcionara i antikiteta: šema dobitne marže i specijalni aranžmani za prodaje na javnoj prodaji

Deo A: Šema dobitne marže

1. Načelo: Ministar Privrede i Finansija može podzakonskim aktom da predvidja spacialno aranžiranje za oporezivanje marže dobita oporezivih trgovaca oko isporuke dobara druge kategoryje, umetničkog rada, artikli kolekcionara i antikiteta, kao i uprošćavanje procedura ubiranja poreza.

2. Za potrebe ovog aranžmana, oporezivi trgovac označava svako oporezivo lice, u kursu njegove privredne delatnosti i radi prodaje, kupovine odnosno upotrebu radi svojeg biznesa, odnosno uvozi robu druge klase, umetničkog rada, artikli kolekcionara i antikiteta, bilo da je to za ličnu upotebu ili u dobit drugog lica zavisno od ugovora po kojoj se vrši isplata komisije za kupljenje i prodaju.

„Roba druge klase“, „umetnički radovi“, „artikli kolekcionara“, „antikiteti“ i druge specifične defnicije korišćene u specialne šeme kao “cena prodaje” i “cena nabavke” biće definisana u podzakonski akt kako je definisano članom ustavu 1 ovog Člana.

3. Šema marže sprovodi se za isporuke od oporezivog trgovca robe druge klase, umetničkog rada, artikli kolekcionara i antikiteta, odnosno antikitetima gdo su dobara isporučena za njega unutar Kosova, iz nekih od sledećih lica:

3.1. neoporezivom licu;

3.2. drugom oporezivom licu, ako isporuka dobara iz drugog oporezivog lica je oslobođana shodno člana 27 i 28 ovog Zakona;

3.3. drugi oporezivi trgovac ako PDV sprovedjen u isporuku dobara iz drugog oporezivog trgovca shodno ovoj šemi marže.

4. Marža dobiti oporezivog trgovca treba da je jednaka sa razlikom između cene prodaje opterećena za dobara od oporezivog trgovca i cenu isporuke tih dobara. Oporeziv iznos oko isporuke dobara druge klase, umetničkog rada, artikli kolekcionara i antikiteta, treba da je marža dobiti oporezivog trgovca, bez iznosa PDV-a koja se povezuje sa dobitnom maržom.

5. Oporezivim trgovcima treba da im se prizaje prao da izaberu sprovedjenje šeme marže za sledeće transakcije:

5.1. isporučivanje umetničkih radova, artikli kolekcionara i antikiteta, koja sam oporezivi trgovac isporučio;

5.2. isporučivanje umetničkih radova, isporučivana za oporezivog trgovca iz njihovih kreatora odnosno naslednika titulara;

5.3. ako oporezivi trgovac izabere rešenje iz stava 5 ovog člana , oporeziv iznos treba da se utvrdjuje shodno stavu 4 ovog člana.

6. Prilikom uvoza umetničkih radova, artikala kolekcionara odnosno antikiteta iz samog oporezivog trgovca, da bi priznala u obračunavanju marže dobita treba da bude jednaka oporezivom iznosu u uvozu plus isplaćeni PDV-e u uvozu.

7. Opterećenje PDV- om, pravo na umanjenje umanjenog PDV-a oko isporuke dobara druge klase, umetničkih radova, artikala kolekcionara ili antikiteta koja podležu šemi marže, beleške o konte koja treba da se vode, biću specifikovane podzakonskim aktom referisan u stavu 1 ovog Člana.

8. Uprošćene procedure za ubiranje PDV-a:

8.1. ministar Ministarstva pivrede i finansija takodje treba da sprovodi uprošćene procedre za ubiranje PDV-a za neke određene transakcije onosno za određene kategorije oporezivih trgovaca, posebno one koja se odnose na oporeziv iznos isporuke dobara koja podlezu šeme marže;

8.2. oporezivi trgovac takodje treba da izabere sprovedjenje normalnih aranzmana

PDV-a za svaku isporučenu isporuku pokrivenu šemu marže sa pravom umanjenja isplaćenog obaveznog PDV-a, obavezu PDV-a odnosno isplaćenog PDV-a na uvozu, odnosno isplaćenu obvezu PDV-a oko isporuke umetničkih radova za njega za njihovog kreatora, naslednika naslovnika kreatora ili oporezivog lica drugačije od oporezivog trgovca;

8.3. pravo da se smanji umanjani PDV treba da se stvori u vreme kada obaveza PDV- a u isporuku oko koje oporezivi trgovac bira za aplikaciju normalnog aranžmana PDV-a, treba da postane opterećujuća.

Deo B: Specijalni aranžmani prodaje na javnoj prodaji

9. Načelo: Ministar Ministarstva privrede i finansija može da primenjuje posebne propise drugačije od onih predviđenih stavom 4. ovog člana oko utvrđivanje oporezivog iznosa isporuke dobara druge klase, umetničkog rada, artikli kolekcionara odnosno antikitetima, učinjena iz jednog organizatora prodaje u javnoj prodaji, koji radi u njegovo ime, zavisno iz ugovora po kome se plaća komisija u prodaji ove robe u javnoj raspravi, u ime lica koje podzakonskim aktom utvrđuje Ministar Ministarstva Privrede i Finansija.

10. Organizatoru prodaje u javnoj prodaji treba opteretiti specijalne obaveze oko izdavanje faktura odnosno nekog dokumenta u mestu fakture za kupca i sadržaja tih dokumenata

Član 60

Šema fiksne poreske stope za pljoprivrednike

1. Načelo: Ministar Ministarstva Privrede i Finansija, podzakonskim aktom, može da predviđa primenjivanje fiksne šeme da se ukida opterećeni PDV u kupovinu dobara i pruženih usluga poljoprivrednika, čije aktivnosti su obavljene u nekom poljoprivrednom preduzeću, šumarstva odnosno ribarstva.

2. Postotak kompenzacije fiksne poreske stope, treba da se primenjuje za poloprivrednike koji imaju pravu kompenzacije fiksnom stopom, za cene bez PDV-a sledećih dobara i usluga:

2.1. poljoprivredni proizvodi isporučene iz poljoprivrednika fiksne poreske stope za oporeziva lica koja nisu pokrivena paušalne norme na Kosovu;

2.2. poljoprivredne usluge isporučene iz poljoprivrednika fiksne poreske stope za oporeziva lica koja nisu pokrivena paušalnom normom u Kosovu;

2.3. postotak kompenzacije fiksne poreske stope mogu da budu različite za šumarstvo, za razne podsektore poljoprivrede i ribarstva.

3. Odredjene kategorije poljoprivrednika mogu da budu isključeni fiksne poreske stope, kao i poljoprivrednici za koje primenjivanje normalnih aranžmana moguće je da ne stvore administrativne poteškoće.

4. Svaki poljoprivrednik fiksne poreske stopemože da bira, zavisno od pravila i uslova utvrđena od Ministarstva Privrede i Finansija za normalne aranžmane PDV-a.

5. Podzakonski akt koga donosi ministar Ministarstva privrede i finansija takodje treba da definiše:

5.1. poljoprivredna preduzeća, šumarstva, ribarstva, poljoprivrednici sa fiksnom poreskom stopom, poljoprivredne proizvode, poloprivredne usluge, oprećenu umanjenu PDV, kompenzaciju fiksne poreske stope;

5.2. postotak kompenzacije fiksne poreske stope; i

5.3. smanjenje umanjeng PDV-e opterećena kapitalnim dobrima.

Član 61

Specijalna šema za isporučene elektronske usluge

1. Načelo: Ministar Ministarstva privrede i finansija, može podzakonskim aktom, da dozvoli oporezivom licu koji nije nastanjen na Kosovu i isporučuje elektronske usluge za neoporeivo lice koje je nastanjeno na Kosovu, koji ima stalnu adresu ili obično stanuje na Kosovu, da koristi specijalnu šemu za sve isporučene elektronske usluge, kako je predviđeno u podstavu 3.2.8 člana 20 ovoga Zakona i nabrojanih u Aneksu II ovog Zakona.

2. Oporezivo lice koja nije nastanjena na Kosovu, treba da pokaže PAK-u kada počinje i kada prestaje njegova aktivnost kao oporezivo lice, ili o izmeni te aktivnosti time što on dalje ne ispunjava potrebne uslove za korišćenje ove specijalne šeme. Takvu informaciju on treba da komunicira elektronskim putem i tražiće kupon čitanja za tu poruku.

3. Oporezivo lice ne nastanen na Kosovu koji počinje svoju oporezivu aktivnost, PAK-u treba da mu obezbedi informacije koja treba da sadrže sledeće detalje:

3.1. ime;

3.2. poštansku adresu;

3.3. elektronske adrese, uključujući web stranice;

3.4. nacionalni poreski broj, ako postoji.

3.5 deklaraciju da lice nije identifikovano za ciljeve PDV na Kosovu.

Oporezivo lice nanastanjeno treba da obavesti PAK o izmenama o pruženim informacijama.

4. Ministar privrede i finansija može podzakonskim aktom shodno stav 1, člana 61 ovog zakona, da posebno predviđja uputstva oko:

uključujući posebno krediti u zlato ili razmene, uključujući pravo vlasništva ili zahteva oko investiranog zlata, kao i transakcije koja se povezuju investiranim zlatom uključene ugovorima “futures” i ugovorima “foreard” koja vode transferima vlasništva ili zahteva oko investiranog zlata;

3.2. usluge agenata koji rade u ime i interesu drugog lica kada se umešaju u snabdevanjima investiranog zlata, za klijente koju predstavljaju;

3.3. biranje za oporezivanje:

3.3.1. nezavisno propisima stava 3 ovog člana, oporeziva lica koja proizvode investiranog zlata odnosno obrade drugo investirano zlato treba da imaju pravo da biraju za porez u investirano zlato ako isporučuju za drugo oporezivo lice;

3.3.2. oporeziva lica koja u svoje trgovinske aktivnosti normalno iporučuju zlato za druga oporeziva lica za industrijske namene, takodje treba da imaju pravo da biraju za porez investiranog zlata iz podstava 2. stava 1. ovog člana. Mogućnost ovog rešenja može biti ograničena;

3.3.3. ako isporučilac iz tače 3.3.1 i 3.3.2 ovog člana, odlučuje da bira za oporezivanje, agent koji pruža usluge referisana u 3.3.2 ovog člana, takodje imaju pravo da biraju za oporezivanje.

4. Specijalna prava i obaveze za trgovce investiranog zlata:

4.1. kada sledeća isporuka investiranog zlata oslobadja se shodno ovom članu, oporezivo lice ima pravo na sledeće umanjjenje:

4.1.1. obaveza PDV-a ili isplaćeni PDV oko investiranog zlata isporučiva za njega od lica koja je birala za oporezivanje shodno stava 3. ovog Zakona;

4.1.2. obaveza PDV-a ili isplaćeni PDV oko investiranog zlata isporučivan za njega ili neki drugačiji uvoz zlata od investiranog zlata uradjen od onoga koji kasnije se transformiše od njega ili u njen račun na investirano zlato;

4.1.3. obaveza plaćanja PDV, odnosno da je PDV uplaćen za isporučene usluge za njega sastavljen izmene oblika, težine ili čistog zlata uključujući i investirano zlato;

4.2. oporezivo lice koji proizvodi investirano zlato ili transformiše zlato u investirano zlato može da smanji obavezu PDV-a i isplaćeni PDV od njega za isporuku uvoza robe ili usluga vezana sa proizvodnjom ili transformiranju ovog zlata ako sedeća isporuka oslobodjenog zlata prema ovoj šemi oporezivana.

5. Specijalne obaveze za oporeziva lica koja trguju i obradjuju investiranog zlata.

Oporeziva lica treba da vode registracije o transakcijama investiranog zlata i da vode dokumentaciju za deset (10) godina izuzetno od Zakona 2004/48, o Poreskoj administraciji i postupcima, pasle završetka godine kome se referiše taj dokumenat.

POGLAVLJE XX ZAVRŠNE ODREDBE

Član 63

Primenjivi zakon i poreski autoritet

1. Sadašnji Zakon na osnovu člana 64 ovog Zakona, zamenjuje Zakon o PDV-u Br.03/L-114 od 18 decembra 2008.godine.

2. Poreski autoriteti:

2.1.PAK imaće posebnu odgovornost da administrira PDV;

2.2.Carinska služba Republike Kosovo u ime PAK-a treba da proceni, opterećuje i ubira PDV-e u uvoze, izvoze i oko drugih carinskih aranžiranja, a dobiće i druge funkcije oko administriranja PDV-a ako se to traži.

Član 64

Prelazni period – prelazne odredbe

1. Prelazni period koji bi omogućio zakonodavstvu o PDV-u na Kosovu da se postepeno na specifičnim oblastima usaglasi sa zakonodavstvom o PDV-u Evropske unije:

1.1. tokom prelaznog perioda neće primenjivati određene odredbe ovih specifičnih polja kao što je izneto u stavu 3 ovog člana. Ovo posebno važi za pokrete u oslobađanju bez prava umanjenja sniženog PDV-a, kao što je izneto u članovima 27 i 28 Poglavlja VIII; za stavljanje u upotrebu specijalnih šema kao što je izneto u poglavlju XIX sa izuzetkom specijalne šeme za usluge pružene na elektronski način kao što je izneto u članu 61; i za obavezu potpisivanja faktura;

1.2. tokom prelaznog perioda ostanju oslobodene određene odredbe u vezi sa uvozima i snabdevanjima iznetim u stavu 4 ovog člana. Ove odredbe se uglavnom odnose na uvoze i snabdevanja koja su izvršena unutar konteksta projekata i programa za obnovu Kosova, kao i uvoza i snabdevanja koja su izvršena unutar konteksta iz oblasti poljoprivrede.

2.Prelazni period započinje 1. januara 2010.godine i završava sa 31.decembra 2012.godine. Ovaj prelazni period se može produžiti ili skratiti na predlog Ministra privrede i finansija koji se usvaja u Skupštini. Ovaj predlog treba da obuhvati

vrednovanje budžetskih, ekonomskih i socijalnih efekata sprovođenja nasuprot nesprovođenju pomenutih odredbi, kao i da iznese potpuno obrazloženje za ovu promenu.

3. Nesprovođenje sa 1. januarom 2010.godine tokom prelaznog perioda je dat za:

3.1. potstavovi 4, 5, 10, 11 i 12. stava 1, deo podstava 14. stava 1. koji se odnosi na podstav 12. stava 1. člana 27 ovog Zakona;

3.2. stav 2 člana 27 ovog Zakona;

3.3. deo stava 3 člana 27 koji se odnosi na stav 2 člana 27 ovog Zakona;

3.4. deo stava 4 člana 44 ovog Zakona koji se odnosi na obavezu potpisivanja faktura;

3.5 Poglavlje XX u vezi sa specijalnim šemama, izuzev specijalne šeme za usluge pružene na elektronski način kao što je izneto u članu 61 ovog Zakona.

4. Sprovođenje od 1. januara 2010.godine tokom prelaznog perioda odredbi koje su ekvivalentne sa Pravilnikom br. 2001/11 o PDV-u i dopunjenim Zakonom o PDV-u br. 03/L-114:

4.1. stav 2 člana 29 ovog Zakona;

4.2. stav 2 člana 30 ovog Zakona;

4.3. stav 2 člana 33 ovog Zakona;

4.4. stav 3 člana 33 ovog Zakona.

5. PAK će nastaviti da sprovodi dopunjeni Pravilnik o PDV-u Br. 2001/11 i Zakon o PDV-u Br. 03/L-114, kada razmotri neka poreska pitanja koja pripadaju poreskim periodima do ovog datuma i uključujući poreske periode pre stupanja na snagu postojećeg zakona o PDV-u koji se mogu pojaviti sa ovim datumom ili kasnije.

Član 65

Primena

1. Ministar privrede i finansija donosi pozakonski akt da traži početak sprovođenja ovog Zakona u roku od šest meseci od dana stupanje na snagu ovog zakona.

2. Direktor može da objavi javna objašnjenja shodno članu 9 Zakona 2004/48 o poreskoj administraciji i postupcima, pružajući komentare i objašnjenja za administriranje ovog zakona.

3. Ovaj zakon primeniće se od 1. januara 2010. godine.

Član 66
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03/L- 146
29 decembra 2009.god.

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI

ANEKS I

LISTA AKTIVNOSTI NAVEDENIH U STAVU TRI ČLANA 4:

1. Telekomunikacione usluge;
2. Snabdevanje vodom, plinom, električnom i termalnom energijom;
3. Prevoz robe;
4. Usluge luka i aerodroma;
5. Prevoz putnika;
6. Snabdevanje novom robom proizvedenom za prodaju;
7. Transakcije u vezi sa poljoprivrednim proizvodima koje su obavljene od strane agencija za poljoprivredne intervencije, prema Pravilniku o opštoj organizaciji tržišta u vezi sa ovim proizvodima;
8. Organizacija trgovačkih sajmova i izložbi;
9. Deponovanje;
10. Delatnost organa komercijalnog publiciteta;
11. Delatnost putničkih agencija;
12. Funkcionisanje prodavnica u preduzećima sa isključivom svrhom snabdevanja njihovih radnika, kooperativa ili industrijskih menzi i sličnih institucija;
13. Obavljene aktivnosti od strane organa radija i televizije pošto one nisu oslobođene prema odeljku 1.16 Člana 27.
14. Pružanje usluga kanalizacije, sakupljanja otpadaka i zemlje za koje dobijaju nadoknadu od komunalnih ili javnih organa

ANEKS II

POKAZNA LISTA USLUGA PRUŽENIH NA ELEKTRONSKI NAČIN IZNETIH U TAČKI (K) ODELJKA 3.2.9 ČLANA 20

1. Snabdevanje websiteva, web-hostinga, daljinsko održavanje programa i uređaja;
2. Snabdevanje Softwera i njegovo obnavljanje;
3. Snabdevanje figura, teksta i informacija i stavljanje na raspolaganje bazi podataka;
4. Snabdevanje muzikom, filmovima i igrama, uključujući i nagradne i kockarske igre, političkim, kulturnim, umetničkim, sportskim, naučnim i zabavnim emisijama;
5. Snabdevanje daljinskog učenja.

ANEKS III

LISTA SNABDEVANJA ROBOM I USLUGAMA ZA KOJE SE MOGU PRIMENITI UMANJENE STOPE IZNETE U ANEKSU III PARAGRAFA 2 ČLANA 26:

Ograničena lista artikala koji podležu umanjenoj stopi PDV-a (6%)

1. Prehrambeni artikli (uključujući pića, ali ne i alkoholna pića) za ljudsku upotrebu; seme, biljke i dodaci koji se koriste za pripremanje hrane; proizvodi koji se obično koriste za dopuna hrani ili kao zamena za hranu;
2. Snabdevanje vodom; i
3. Pružanje usluga u vezi sa čišćenjem ulica, sakupljanjem otpadaka i tretiranjem drugog otpada različitih od pruženih usluga od strane organa navedenih u paragrafu 3 člana 4 ovog Zakona.

Aleternativna lista, ukoliko postoji želja da se proširi lista sa umanjenom stopom od 6%:

Robe i usluge za koje će se primeniti umanjena stopa:

1. Žitarice, kao što su: ječam, kukuruz, varijeteti kukuruza, ovas, raž, pirinač i pšenica;

2. Proizvodi od žitarica za ljudsku upotrebu, a koji sadrže najmanje 50% žitarica, kao što su: brašno, žitarice za doručak, testa, hleb i drugo;
3. Soja i njeni proizvodi za ljudsku upotrebu, a koji sadrže najmanje 25% soje i njenih ekstrakata;
4. Šećer, rafinisani i nerafinisani, uključujući i šećer u prahu koji se koristi za ljudsku upotrebu;
5. Povrće, obrađeno ili neobrađeno, zamrznuto ili konzervirano koje se koristi za ljudsku upotrebu, uključujući i krompir i proizvode od krompira, paradajz i njegove proizvode, kao i slično povrće i proizvode od povrća koji sadrže najmanje 50% povrća;
6. Riba, zamrznuta, sveža ili konzervirana koja se koristi za ljudsku upotrebu;
7. Meso, uključujući meso krava, kokošaka, ovaca i svinja, kao i proizvode od mesa koji se koriste za ljudsku upotrebu, s time što proizvodi od mesa moraju sadržavati najmanje 50% mesa;
8. Ulja za pripremanje hrane proizvedena od žitarica ili uljanih semenki koja se koriste za ljudsku upotrebu;
9. Mleko i mlečni proizvodi koji se koriste za ljudsku upotrebu;
10. Pića, isključujući alkoholna i gazirana pića, koja se koriste za ljudsku upotrebu;
11. Voće i proizvodi od voća koji sadrže najmanje 50% jedne ili više vrsta voća, a koje se koristi za ljudsku upotrebu.

LISTA SNABDEVANJA ROBOM I USLUGAMA ZA KOJE SE MOGU PRIMENITI UMANJENE STOPE NAVEDENE U ANEKSU III DIREKTIVE SAVETA 2006/112/EC OD 28. NOVEMBRA 2006. STAV 2 ČLANA 26

1. Prehrambeni proizvodi (uključujući pića, ali ne i alkoholna pića) koji se koriste za ljudsku i stočnu ishranu, živa stoka, seme, biljke i sastojci koji se koriste za pripremanje hrane, proizvodi koji se obično koriste kao dodaci pri pripremi hrane ili kao zamena za hranu;
2. Snabdevanje vodom; i
3. Farmaceutski proizvodi koji se obično koriste za zdravstvenu negu, sprečavanje bolesti i kao tretmani u lekarske i veterinarske svrhe, uključujući i proizvode koji se koriste za kontracepciju i sanitarnu zaštitu;

4. Medicinski uređaji, pomoćni i drugi aparati koji se koriste za olakšavanje ili tretiranje hendikepiranosti, a koje isključivo koriste hendikepirane osobe, uključujući i popravku ovih roba i snabdevanje dečijim sedištima za vozila;

5. Prevoz putnika i pratećeg prtljaga;

6. Snabdevanje, uključujući i iznajmljivanje knjiga iz biblioteka (uključujući brošure, uputstva i slične štampane materijale, slikovnice za decu, knjige za slikanje i bojenje, muzike koja je odštampana ili u pisanom obliku, geografskih karti i hidrografskih grafika i slično), novina i periodičnih izdanja različitih od materijala koji su potpuno ili većinski posvećeni reklamiranju;

7. Ulaznice za predstave, pozorište, cirkuse, sajmove, zabavne parkove, koncerte, muzeje, zoološke vrtove, bioskope, izložbe i slična kulturna dešavanja i usluge;

8. Prijem usluga transmetovanja radija i televizije;

9. Pružanje usluga od strane pisaca, kompozitora ili umetnika, ili imovinska prava u vezi sa njima;

10. Snabdevanje, izgradnja, renoviranje ili izmena stana, kao deo socijalnih politika;

11. Snabdevanje robom i uslugama koji se obično koriste za poljoprivrednu proizvodnju, ali isključujući kapitalnu robu kao što su mašinerija ili zgrade;

12. Smeštaj u hotelima ili sličnim institucijama, uključujući i pružanje smeštaja za odmor i izdavanje prostora za kampiranje i karavane;

13. Ulazak na sportska dešavanja;

14. Korišćenje sportskih rekvizita;

15. Snabdevanje robom i uslugama od strane poznatih organizacija iz zemalja članica koje se zalažu za socijalno blagostanje i koje se angažuju u poslovima socijalnog osiguranja i blagostanja, pošto ove transakcije nisu oslobođene prema članovima 132, 135 i 136;

16. Pružanje usluga sahrana i kremacija od strane preduzeća, kao i snabdevanje robom u vezi sa ovim;

17. Pružanje lekarske i zubarske nege i termalnih tretmana, pošto ove usluge nisu oslobođene prema tačkama od (b) do (e) člana 132 (1);

18. Pružanje usluga u vezi sa čišćenjem puteva, sakupljanjem otpada i tretiranjem otpadaka različitim od pruženih usluga od strane organa navedenih u članu 13.

LISTA SNABDEVANJA ROBOM I USLUGAMA ZA KOJE SE MOGU PRIMENITI POVEĆANE STOPE NAVEDENE U ANEKSU III DIREKTIVE SAVETA 2006/112/EC OD 28. NOVEMBRA 2006. STAV 2 ČLANA 26

Robe i usluge za koje se mogu primeniti povećane stope:

1. Putnička vozila prodana na Kosovu za prvog korisnika vozila, koja uključujući sve normalne opcije i usluge izvršene u vreme prodaje po ceni od 25.000 evra ili po većoj ceni;
2. Alkoolna pića sa procentom alkoola od 8% (15%) ili više;
3. Duvan i duvanski proizvodi; i
4. Parfim i kolonjska voda.

ANEKS IV – Poljoprivredni proizvodi

Opis	Šifra
Živa rogata marva, čistokrvne životinje za priplod	0102 10
Žive svinje, čistokrvne životinje za priplod	0103 1000
Žive ovce, čistokrvne životinje za priplod	0104 1010
Žive koze, čistokrvne životinje za priplod	0104 2010
Živina, što znači kokoške vrste Gallus domesticus, patke, guske, ćurke i morke, čija težina ne prelazi 185 g	0105 11 do 0105 19
Sirovo drveće i druge biljke; krtole, korenje i slično, kako je opisano pod naslovima u koloni niže	0601 i 0602
Krompir, seme	0701 1000
Luk, kompleti	0703 1011
Ozima pšenica za setvu	1001 9010
Obična pšenica i meslin, seme	1001 9091
Raž, seme	bivši 1002 0000
Ječam, seme	1003 0010

Ovas, seme Kukuruz, seme	bivši 1004 0000 1005 10
Soja, za setvu Suncokretovo seme, za setvu Semenje, voće i spore, vrste koja se koristi za setvu	1201 0010 1206 0010 1209
Ostatci i otpad prehrambene idustrije, kako je opisano pod naslovima u koloni niže Preparati vrste koja se koristi za ishranu životinja (osim hrane za pse i mačke, pripremljene za maloprodaju)	2301 do 2308 2309 90
Đubrivo, kako je opisano pod naslovima poglavlja navedenih u koloni niže	Poglavlje 31
Fungicidi Herbicidi, proizvodi koji sprečavaju klijanje i regulatori rasta biljaka Otrovi protiv glodara Sušaći, za poljoprivredne proizvode	3808 20 3808 30 3808 9010 8419 3100
Mehaničke naprave (bilo da se njima upravlja ručno ili ne) za usmeravanje, raspršivanje ili prskanje tečnosti ili praha, za poljoprivredu ili hortikulturu	8424 8110 do 8424 8199
Pneumatčki podizači ili prenosnici, posebno projektovani za upotrebu u poljoprivredi	8428 2030
Utovarivači posebno projektovani za upotrebu u poljoprivredi	8428 9071 i 8428 9079
Mašine za upotrebu u poljoprivredi, hortikulturi ili šumarstvu za pripremu zemljišta ili uzgajanje; valjkovi za vrtove ili sportske terrene	8432
Mašine za žetvu ili vršidbu, uključujući sprave za pravljenje snopova slame ili šaše; kosilice trave ili otave (osim kosilica za vrtove, parkove ili sportske terrene); mašine za čišćenje, sortiranje ili razvrstavanje prema veličini jaja, voća ili drugih poljoprivrednih proizvoda,	8433 20 do 8433 90

osim mašina iz kategorije 8437	
Mašine za mužu i obradu mleka.	8434
Druge mašine za poljoprivredu, hortikulturu, šumarstvo, živinarstvo ili pčelarstvo, ključujući postrojenje za klijanje opremljeno mehaničkom ili termalnom opremom inkubatori za živinu i živinarnici za održavanje jata	8436
Traktori kojima upravlja pešak	8701 1000
Poljoprivredni traktori (osim traktora kojima upravlja pešak) i traktori, točkaši za šumarstvo.	8701 9011 do 8701 9050